

IZKAJA VSAKI DAN

Člani ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih kioskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Peskovju, Sežani, Naborini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvd. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolena. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, samrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Pašino-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

„Nar. delav. organizacija“

priređi

danes dne 26. septem.

ob 10. uri predpoludne

v prostorih „Nar. doma“ v Trstu

velik shod

delavcev c. kr. javnih skladišč.

Dnevni red:

Gibanje v prosti luki in stališče N. D. O.

TOVARIŠI! Važnost dnevnega reda je najboljši vspodbuja! Dolžnost vsakega delavca je, da pride na ta shod.

TRST, dne 22. septembra 1909.

ODEBOR „Nar. d. organ.“ v Trstu.

Epilog.

Debata v trž. mestnem svetu o premestitvi slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico je prinesla nam Slovencem sijajno zmago. — Predlog dr. Pincherle je večina sicer vsprejela — kaj drugega tudi ni nihče pričakoval — ali v kakšni zadregi so bili gospodje od italijanske liberalne večine, je razvidno najbolje iz okolnosti, da so morali proti našim in socialističnemu govorniku poslati v boj dra. Mracha in sicer jedino n'ega, ki je pač celo Italijancem samim najmarje simpatična pojava v mestnem svetu. In možu samemu se je pač videlo, da je v zadregi. — Slaba stvar se pač ne daja dobro braniti. In potem, ko je dr. Rybář tako temeljito pobil vse socialistične argumente dra. Mracha, sploh ni bilo v vsej italijansko-liberalni večini nikogar, ki bi bil repulicari na izvajanja dra. Rybářa, pač pa so mu na nekaterih mestih njegovega govora ploskali oni isti Italijani. Predlog, oziroma dnevni red dra. Pincherla je kljub temu — kakor že rečeno — dobil večino. Je pač tako, da bi ob sedanjih razmerah vladajoča večina v mestnem svetu vsprejela vsaki, pa naj si bo še tako neumen predlog, ako je le naperjen proti Slovencem! Razmere pač še niso tako daleč dozorele, da bi Italijani iz pametnega spoznanja izvajali tudi logične, to je pametne posledice. Ali ne smemo pozabiti, da tiče Italijani v stoletnih predsodkih glede vsega, kar je slovensko. Povprečen Italijan si predstavlja pod Slovenci le auroveže nevedneže, bitja ki so nedostopna kulturi.

To okolnost moramo imeti pred očmi, ako hočemo umeti sicer neumljivo postopanje naših Italijanov. Italijansko ljudstvo — in nič manje italijanska inteligenca — živi v trdni veri, da je končni cilj vse politike poslovanje Trsta.

Dr. Slavik jim je povedal v mestnem svetu, da Slovani ne mislijo na to, da oni dobro znajo, da se jim ne posreči nikdar, da bi poslovali te kraje. Ali istotako se ne posreči Italijanom, da bi jih poitalijančili. Usojeno nam je, da živimo tu, eden poleg drugega in zato je pač v obcestranskem interesu, da si uredimo znozilivo medsebojno življenje.

PODLISTEK.

Avtomobil.

(Italijanski spisal Gavino Boy. — Poslovenil F. P.)

Od onega dne ni več imel miru in njegove ustnice trajno stisnjene v gube, ki so izražale ogorčenje, se od onega dne niso več odprle za drugo, nego za kletev. Kako naj si poskrbi kruha sedaj, ko je že star in opešan? Kako naj se preživi še ono malo dni, ki mu jih je še živeti?

Vzeli so mu bili kruh, vzeli kruto, nevmiljeno. Spravili so ga na beraško palico: prišli so ga, da je moral beračiti kos kruha za-se in za svojo staro ženko, ki je bolehalo valed starosti in valed žalosti.

Avtomobil!

To so argumenti, proti katerim so pač prazni vsi sofisticni izgovori. Gotovo je, da mnogi Italijani v svoji notranjosti priznavajo, da danes opravičenost naših zahtev, ali ne upajo si še na dan s svojim priznanjem. Tu je treba pač potrpljenja in vtrajnosti.

Gospod Pittoni je govoril o zgodovinskih in mladih narodih, ki so prišli na površje še-le pred nekoliko desetletji. Mož ima prav, če pršteva nsa Slovence med slednjeimeno-vane narode. Mi Slovenci priznavamo sami, da smo mladi. Italijani imajo za seboj dolgo slavno zgodovino, imajo veliko kulturo, česar mi nimamo. Nimamo take zgodovine, nimamo minulosti, ali imamo nado, imamo trdno vero, da v bodočnosti dosežemo vse ono, kar so Italijani imeli v minulosti. Italijani gledajo vedno nazaj, mi Slovani pa naprej! Po našem naziranju smo mi na boljsem.

Gospod Pittoni nam očita nestrpljivost. Utegne imeti morda prav. Mladost je pač nestrpljiva povsodi. Posebno mladi narodi bi hoteli s hitrejšim tempom nadomestiti, kar je zamudila in zanemarila minolost. In zlo bi bilo, če bi ne bilo pri nas tako. Kajti za to, da ne pridomo predaleč, skrbje že naši stari sosedje in skrbna mati naša — avstrijska vlada. Kjer je zavora na vozu tako silna je sreča, ako je uprežena sila, ki nekoliko bolj furijozno sili naprej.

Moti pa se gospod Pittoni, ko nam očita, da bi hoteli z dvema vrticama zakona doseči ono, kar so drugi narodi dosegli s stoletnimi napori. Ta izjava voditelja tržških socialstov kaže samo, da se gospod Pittoni pri vsem svojem internacionalizmu vendar le ne more povpeti do primerne mere objektivnosti, ko vidi pred seboj Slovence.

Pa, bilo kakor bilo: Slovenci smo z vspehom debate o premestitvi slov. učiteljskega v Gorico v tržškem občinskem zastopulshko popolnoma zadovoljni. Ta debata je dokazala, da italijansko-liberalna večina nima v svoji sredi nikogar, ki bi mogel uspešno in izdatno pobijati argumente slovenskih zastopnikov. Italijani imajo pač numerično premoč, ali premoči inteligenca navaak način nimajo več.

Davijo nas pač lahko kvantitativno, kvalitativno pa jim imponiramo. Ker se pa v mestnem svetu ne bijejo samo borbe z glasovanjem, ampak tudi in v prvi vrsti z orožjem uma, nam ravno ta zadnja debata jasno predočuje, kako potrebno je za našo celokupnost, torej za vse sloje in stanovne, da so naši zastopniki v mestnem svetu na visini inteligence! To je dragocen pouk marsikateremu našincu, da na izbiranju ljudskih zastopnikov ni smeti gledati na stan, ampak edino le na zmožnosti, ker le oni, ki imajo potrebno inteligenco — pa naj pripada temu ali onemu stanu — bo zamegl nastopiti v vsakem slučaju tako, kakor to zahtevajo koristi naroda.

Minoli terek so izbojevali naši zastopniki v tržškem mestnem svetu svojo največjo moralčno zmago: dokazali so, da zamorejo številni premoči na italijansko-liberalni strani postaviti nasproti moči inteligence. Zmaga pa, ki so jo izbojevali, je z maga volilcev, ki so jih poslali v mestni svet, je z maga slovenske stvari.

„Veleizdajniški proces“

v Zagrebu.

(155. dan razprave.)

Zagreb, 23. IX.

Na včerajšnji popoldanski razpravi je branitelj dr. Lev Mazzura nadaljeval in dovršil svoj obrambeni govor. Opozarjal je

Evo, evo, prvega vzroka njegovi nesreči; evo krute pošasti, ki ga je bila pahnila v bedo, vkravši mu običajno delo vsacega dne. Ono delo, ki ga je preživljalo toliko in toliko let; pošteno in nevhvaležno delo, ki je je on vedno točno in vestno opravljal, v kolikor so mu to dopuščale njegove moči in njegova dobra volja.

Tako je sedaj, ko je imel priliko videti avtomobil v njegovem zasopnem diru, sledil istemu, dokler mu je bilo možno s temnim pogledom, v katerem si lahko čital srd in črt: neki brezumen srd in neki neizmeren črt ki sta mu izbruhala preko ustnic v grozne kleteve.

Kakor da bi ga bila strela zadela, tako je bil obstal, ko so mu bili rekli, da je čas, da se njegov stari voz in njegova izmučena in kruljeva kljusetka umaknejo boljšemu, modernjšemu prevoznemu sredstvu. Popotnike da bo iz mesta v trg prevažal avtomobil, udobnejše in pripravnije prevozno sredstvo, nego njegov blatni zibajoči se voz. Sprva ni bil umel. Onega, ki mu je bil to povedal, je pogledal debelo in z nekakim nemirno v

na protislovja v izpovedbah prič. Povdarjal je, da je prič šolski nadzornik Mallus osebno sovražnik obtoženega učitelja Vukdragovića. O kakem iztiskavanju Hrvatov in občinskega zastopa v Okučanih ne more biti govora, ker v tem zastopu sedi že davno 23 Srbov in 1 Hrvat. Tako je bilo tudi na zadnjih volitvah — ki so se vršile po aretaciji njegovega klijenta — izvoljenih 23 Srbov. Ta vseph dokazuje, da Vukdragović ni nikakor vplival na volitve. Govornik se je bavil s tistimi famoznimi „pojavi“ ter je zaključil: „Odpušeno bodi vsem, vsem, kamo izdajicam ne! — ali na klopek obtožencev ni izdajic!“

Branitelj dr. Solarić je ovrgaval posamične točke obtožbe glede svojega očeta obt. Gudića in dra. Miokovića ter kritikoval priče. V Gjulovcu ni bilo nikakega punta, ampak ljudje so se zbrali z lojalnim namerom, da branijo hišo dra. Miokovića pred namerovanim napadom. Na zaključku svojega govora je kritikoval tudi sedanjí protinastavni režim v Hrvatski, pred katerim se Srbi ne vklonijo nikdar.

Na današnji razpravi je dobil besedo branitelj dr. Gaj (Hrvat). Govornik je naglašal zasluge srbsko-samostalne stranke za pomirjenje med Hrvati in Srbi, ki je je hotel ožireti že njegov prastric dr. Ljudovik Gaj, ta veliki hrvatski prvoborilec za kulturno udružanje Jugoslovanov. Ta proces bi bil narodna nesreča, ako ne bi več del hrvatskega naroda najstrožje obsojal tega procesa. Predsednik je tu segel branitelju v besede.

Na to je dr. Gaj prešel k posamičnim izpovedbam prič, ki ne morejo njegovim klijentom očitati ničesar drugega, nego da so Srbi. Ta proces je s stališča vlade hud političen pogrešek, kajti sedaj je čut skupnosti med Hrvati in Srbi močnejši nego je bil kedaj, dočim je bil vladi ravno ta namen, da to razbije. „Ako bi bila — je rekel govornik — navada, da se državnim pravdnikom postavlja spomenike, potem bi morali Hrvatje in Srbi državnemu pravdniku Accurtiju postaviti spomenik, ker pridobil si je velike zasluge za en narod z dvema imeni (Hrvatje in Srbi).“

Predsednik: „Ne dovoljujem vam tako govoriti“. Dr. Gaj: Pri kraju sam se svojim obrambnim govorom.

Ob brezglasni tišini in velikem pričakovanju je prišel do besede državni in deželni poslanec predsednik bivšega hrvatskega sabora in predsednik hrvatsko-srbske koalicije, branitelj dr. Bogdan Medaković.

Stavil si je vprašanje, ki je je stavil predsednik sodišča obtožencem: Ali sta umeli obtožnico? Prirediti hoče malo obračuna s tistimi, ki so ta spis naročili. Državni pravdnik je trdil, da dokazuje obstanek revolucionarne organizacije. V to je porabil Nastića, a ta „revolucionarni statut“. Predsednik: „O tem ne dovoljujem govoriti.“ Branitelj dr. Medaković je govoril na to o „srbski zaobljubni ideji“, ki je oživela pod prvim Karajorgjevićem in je je bil cilj: osvobodjenje Srbov iz turškega gospodstva. Tu na Hrvatskem pomenja pa osvobodjenje od narodnega nadvladja.

Prediši k obtožnemu govoru državnega pravdnika, je oporekal trditvi poslednjega, kakor da je „Srbobran“ kedaj pripoznaval politiko v Srbiji kakor odločilno za srbsko-samostalno stranko v Hrvatski. Istotako je že v naprej izključena vsaka zveza te stranke s kakorčino si bodi revolucijo. Govornik je karakteriziral 4 brate Pribečeviće in je dokazal, da je izključena vsaka revolucionarna akcija.

Po tem je govoril o svojih klijentih iz okraja Pakrac.

Nadaljevanje razprave ob 3. uri popoldne.

oček, kakor bi hotel s tem izraziti željo, naj bi se oni bolje izrazil, naj bi mu jasneje povedal, kaj da pomenijo one besede. In oni drugi se je bil na to res bolje izrazil, a on je bil obledel, se stresel in se skoraj zgrudil na tla o tej nenadni vesti. Obstal je bil za trenotek kakor kip, ne da bi se bil mogel ganiti ali spregovoriti le eno samo besedo. A potem, v neizmernem spopadu jeze in ogorčenja, je protestiral najodločneje, najenergičnejše, na vso moč, z nekončnim obupom v oči in v glasu. Skušali so ga bili pomiriti: on da je že star; prišel da je čas, da si odpodije; odstopi naj svoje mesto lepi in potrebni novosti, ki služi v čast trga, ki ga za toliko približa prosvetljenosti daljnega glavnega mesta. Sicer se pa ni mogel drugače, ni bilo več možno odjenjati: vstanovilo se je bilo društvo za prevažanje potnikov z avtomobilom mej glavnim mestom in bližnjimi kraji; in nihče se ni mogel upirati, ko je bile storjene vse pravilne, zakonitne potne. On da naj torej proda svoja stara konja in svoj nič manje stari voz in naj v božjem miru

Amerikanec Harriman †,

kralj železnice.

(Razmišljanje ob njegovi smrti).

Piše MERKUR. London.

I.

Mislecí so tiste glave, na katere kaže s ponosom naša Evropa; podjetniki so tiste glave, na katere kaže Amerika kakor svoje prve može. — V Evropi cveteti znanost in umetnost, kakor v nobenem drugem delu sveta; v Ameriki gre vse stremljenje za okroglim dolarjem. Zveneti novec ima tam ravnokako vse mišice in možgane v svoji oblasti, kakor pri nas znanstveni in podobni problemi. Prehod med tema dvema ekstremoma pa dela Anglija, ta prekrasna in preznamenita učiteljica moderne Evrope.

V neprijazni deželi in sredi zoprne klime si je ustanovilo anglosaško pleme mogočno državo. Ljudje so veliki in močni, ker jih je take napravil boj z naravo. Okolu in okolu obdan s morjem, jim je bila pot v ostali svet možna samo na valovih morja. Zaupati se je bilo treba sili vetrovja; barko pa je vodila močna pest neustrašenega krmarja.

Mnogo je bilo narodov, ki so iskali bogastva in sreče v Kolumbovi deželi. Države so si druga za drugo trgale Ameriko in vsaka je zasedla prostrane pokrajine. Vseh pa je izpodrinila Anglija, bodi s svojo civilizacijo, bodi svojo gospodarsko jakostjo. Ena kakor druga je nadkriljevala druge narode. Asimilirali so počasi vse tuje elemente in Amerika, predvsem nje severni del, jih asimiluje še danes. Dočim se n. pr. Nemci v Južni Ameriki krepko drže in ne izgubljajo svoje narodnosti, se Nemci na Severu angležijo že v prvi, gotovo pa v drugi in tretji generaciji.

Velik del severne Amerike se je napašed odtrgal od svoje domovine. Anglija je tukaj prvič podlegla — in to pred svojim posestrimskim narodom, pred lastnimi brati.

Amerika je postala republika, ljudovlada v pravem pomenu besede. Niso imeli tam nobenega dvora, nobenega plemstva, nobene tradicije in nobene zgodovine, ki bi motila ljudi na delu. Njih edina tradicija in zgodovina je bila široka, prerija ali pa temen pragozd, kjer so gospodarile divje zveri in kjer so razpenjali svoje kožnate šotore zadni ostanki rdečekožnih Indijancev, ki so se zaman prizadevali, da bi vstavili prodiranje belokožcev v njih domovino.

Tukaj niso narodi kultivirali dežele v teku stoletij, kakor pri nas v Evropi — nemške vinorodne dežele so bile za časa rimskega zgodopisca Tacita nezdavne meglene pokrajine, kakor stoji pri tem avtorju v njegovi knjigi, kjer govori o Germanih — ampak drgajalo se je kakor v čudežu: kamor je dospel mlad fant, da poseka gozd in napravi iz šume žitnorodno polje, tam je videl kakor moč zrasti iz tal cela mesta z vso udobnostjo in potratnim komfortom.

Ako si poskusimo nekako predočiti ta neizmerno nagli razvoj Amerike; ako pomislimo, da na krajih, kjer je pred petdesetimi leti gospodoval še bivol in Indijaneec, so danes velika in cvetoča mesta uprav nasuta — potem nam je jasno, da tega gigantskega dela ni bilo možno opraviti drugače, nego če je absorbiralo vse sile vsega naroda. Življenje je pomenjalo tukaj najneizprosnejši in najtrši boj; a v takih okoliščinah ne crete nikjer niti znanost, še manje pa umetnost. Inter arma silent musae! Čuditi se pa tudi ni, če so te razmere zopet vplivale na amerikanški značaj, tako, da se nam zdi karakter Amerikanca danes trd, mrzel, čuden, skoro nečloveški včasib, brez tistih plemenitih nagnenj, ki so jih smatrali že stari Grki kakor ideal

preživlja in vživa zadnje dni svojega življenja!

Tako so ga bili odločili in on je bil odšel potrt po tej nepričakovani vesti, ki mu je došla, da razdere naravnost čudovito redovitost njegovega življenja in njegovih običajev. Odšel je bil presenečen, ne da bi bil še mogel pojmiti vso težo nesreče, ki je treščila vanj kakor strela z neba.

Avtomobil! A kaj je to: avtomobil? Čul je bil tu pa tam govoriti o njem, tako nekako površno, kakor o nečem naravnost čudovitom. Ampak videl ga še ni bil. Kaj bi moglo biti to drugega, nego voz, nekoliko večji, in bodi tudi lepši nego je njegov, z mlajšimi in lepšimi konji, nego sta njegova?

Ko je bil povedal te krute vest svoji stari ženi, je zaplakala od žalosti tudi ona žujim vred. Zatem je šel v svoj umazani hlev, kjer sta njegovi kljuseti, trudni in mirni žvečili nekoliko sena, in, pogladivši ju žalostno po sključnem vratu, jima je bil povedal o svoji in njuni nesreči.

(Pride še.)

človeka in za katerimi stremi danes sleheri Evropejec, ali pa se vsaj tako dela.

Ako je hotela postati Amerika do danes to, kar je — spominjamo samo mimogrede na vedno večji vpliv, ki ga ima zdaj Amerika celo v evropski politiki in pa na posredovanje ameriškega predsednika, da je nehala krvava rusko-japonska vojna — potem se to ni moglo vršiti drugače, nego potem neizmernega uma, žilavosti, pridnosti, neustrašnosti, podjetnosti in kar je podobnih lepih človeških čednosti, ki označujejo notranjo jakost in neupogljivo voljo posamičnih in divi duhov ali vsega naroda.

In zato so mogli nastati v Ameriki tudi taki bogatini, katerih premoženje štejemo samo v milijonih, prav kakor v naših krajih v stotakah. Dežela je bila neeksplozirana, nedotaknena gospodarska devica. Kdor je bil spreten in drzen dovolj, temu je bil vspeh zagotovljen.

Vprašanje jezika napisov na javnih izvesnih tablah v Trstu.

(Načelno važna odločba upravnega sodišča od dne 16. aprila 1909 št. 3497.)

V seji tržaškega mestnega sveta z dne 11. oktobra 1907 l. je italijanska večina ob protestu slovenske manjšine, ki mu je dal izrazu mestni svetovalec dr. Slavik, sklenila, da so primorani trgovci, obrtniki i. t. d. na svojih javnih izvesnih tablah označiti svojo obrt tudi v italijanskem jeziku. Namestništvo je ta sklep zaustavilo, a ministerstvo za notranje stvari je odločbo namestništva potrdilo. Proti temu odločbama se je tržaška občina pritožila na upravno sodišče in to poslednje z odločbo od 16. aprila t. l. št. 3497 zavrnilo to pritožbo. Odločbo upravnega sodišča smo doznali še-le iz praviškega lista „Gerichtshalle“ z dne 12. t. m. kajti tržaška občina in tukajšnji italijanski listi so medro zamolčali neugodno jim odločbo upravnega sodišča, ki je dala prav izvajanjem slovenskega mestnega svetovalec dr. Slavik, a pljusko narodno nestrpni večini našega mestnega sveta.

Omenjena razsodba, ki jo objavljamo radi njene načelne važnosti doslovno se glasi:

C. kr. upravno sodišče je o pritožbi mestne občine tržaške zoper odločbo c. kr. ministerstva za notranje stvari od dne 2/9. 1908 št. 13772, tihoči se vstavitve sklepa mestnega sveta tržaškega o jeziku napisov na izvesnih tablah (pri trgovcih, obrtnikih itd.), spoznalo za pravo:

Pritožba se zavrača kakor neutemeljena.

Razlogi: Mestni svet tržaški je v seji, ki se je vršila dne 11. 10. 1907, sklenil, da table na javnih poslovnih obratih v mestu ne bodo dovoljene, ako ne bodo vsebovale označb v italijanskem jeziku, ter je naložil mestnemu magistratu, da izvrši ta sklep.

C. kr. namestništvo tržaško je ustavilo izvršitev tega sklepa iz razloga, da je mestni svet s tem prekršil mejo svojega delokroga radi tega, ker je obrtna oblast I. stopinje poklicana, da presoja, da-li označba poslovnega obrata odgovarja pogojem § 44. obrtnege reda.

Rekurzu, ki ga je proti temu vložil mestni svet, c. kr. ministerstvo za notranje stvari ni ugodilo iz razloga protizakonitosti omenjenega sklepa, ker bi — ne glede na to, da je glasom § 141 obrtnege reda političnim upravnim oblastim uporabljati obrtne predpise in torej tudi § 44. itege obrtnege reda — vprašavna prepoved bila omejitve ene v členu 19. državnega temeljnega zakona od dne 21. 12. 1867 št. 142. drž. zak. pripoznane pravice, na podlagi katere se morejo državljani v javnem življenju, h kateremu spada tudi označevanje obratvališč, predpisano v § 44 obrt. reda, posluževati v jednaki meri vseh v deželi navadnih jezikov.

To odločbo izpodbija pritožba mestne občine tržaške kakor v zakonu neutemeljena. Upravno sodišče je pri tem uvaževalo sledeče:

Po § 44. obrt. reda, kakor se glasi glasem zakona z dne 15. 3. 1883 drž. zak. št. 39, so obrtniki zavezani, posluževati se primerne zunanje označbe na svojih stalnih obratvališčih ali svojih stanovanjih. — Ni dvoma o tem, da političnim upravnim kakor obrtnim oblastim po §§ 141 do 143 obrt. reda (kakor se glasi glasem zakona z dne 5. 2. 1907 drž. zak. št. 26) pristojna presoja, ali naj se zunanja označba kakor obrtnije smatra za „primerano“, in to priznava tudi sama pritožujoča se mestna občina, katera pa trdi, da je, ne glede na presojevanje obrtnege pomena takih označb od strani obrtne oblasti, poklicana ukrepati o tem tudi občina v samostojnem (naravnem) delokrogu, po členu 5. drž. občinskega zak., s čim stališča lahkote prometa, policije živil in tržnega nadzorstva, kakor tudi aprovizionovanja in drugih lokalnih interesov.

Upravno sodišče pa v navzočem slučaju nima preiskovati, ali in kaj je občina upra-

vičena samostojno ukrepati ali pri obrtni oblasti predlagati iz raznih ozirov svojega samostojnega delokroga glede na table in napise, ki se nahajajo na javnih cestah, ker bi sicer lahko prihajala v poštev tudi glede na one poslovne obrate, ki niso podvrženi obrtnemu redu.

Kajti sodišče je našlo, da je ustavitel mestnega sklepa zadostno utemeljena že v oni nezakonitosti sklepa, katera vsebuje omejitve državljanov pravic, pripoznanjih v členu 19. drž. temeljnega zakona in ki je že ministerstvo, glasom gori navedenega obrazlaganja njegove odločbe, veljala za glavni ustavitveni razlog.

Pritožujoča se mestna občina zanikuje, da bi bil njen sklep protizakonit, ker trdi, da pravica rabe jezika v javnem življenju, pristojna pojedinim narodom, ne more ovirati, da bi oblast ne smela v javnem interesu ukazati, da mora vsak, kdor kaj označja v javnem življenju, to storiti ne samo v svojem, ampak tudi v deželnem jeziku, posebnost, če je to jezik pretežne večine v kraju; ker, trdi nadalje, da vprašani sklep nikakor ne namerava ovirati, da bi osebe, pripadajoče drugi narodnosti, ne napravile svojih poslovnih označb v jeziku, kateri se jim poljubljajo, ampak le zahteva, da se jemlje ozira tudi na javni interes lahke in pravilne orijentacije, z označbo v italijanskem jeziku.

Toda analogija, na katero se v tem sklicuje pritožba, analogija namreč z odločbo upravnega sodišča od dne 8. 10. 1908 št. 5180 (zbirke št. 12015) ni na mestu; kajti tam gre za slučaj, da je občina v okviru svojega samostojnega delokroga sklepala o tem in obvezno ukazovala, kako naj se imenujejo javne ulice in trgi in kako naj se ta imena napravijo na zunanji razvidni, in je upravno sodišče pripoznalo, da občina pri teh ukrepih sme razum potreba zanesljive in primerne orijentacije uveljavljati tudi zahteve zunanje enakomernosti; da je zatojor, kakor čin, ki sega v zakonito oblastveno moč občine, nedopustno, da bi pojedini občinski (bišni posestniki) napravljali cestne označbe, ki se razlikujejo od onih, ki so predpisane od občine; in da odredba občine, s katero se čin, kjer je jezik le zunanja oblika, brez ozira na to obliko prepoveduje že samo radi njegove stvarne vsebine, ne more priti v navzkrižje z enakopravnostjo v deželi navadnih jezikov, pripoznano v drž. temeljnih zakonih. (Podoben v slučaju ostalih, v pritožbi navedenih odločb, zbirke št. 7729, 7622, 8647).

Popolnoma drugače je v navzočem slučaju, kjer ne gre za napravo javnih cestnih označb, ampak za zunanjo označbo poslovnega obrata pojedincev, pri čemer se tiče na podlagi v drž. temeljnih zakonih pripoznane enakopravnosti v deželi navadnih jezikov v javnem življenju gotovo smejo posluževati onega v deželi navadnega jezika, ki jim prija, in se ne morejo siliti, da bi napravili označbo svojega poslovnega obrata v drugem, v deželi navadnem jeziku, če tudi je jezik večine krajevnega prebivalstva.

Kolikor torej sklep mestnega sveta vsebuje zahtevo, da mora, kdor se poslužuje v napisu svoje poslovne table drugega v deželi navadnega, razum italijanskega jezika, to poslovnost označbo napraviti tudi v drugem, namreč italijanskem deželnem jeziku, je vprašani sklep mestnega sveta zares zakonu nasproten in sta bila potemtakem namestnik, a v najvišji instanci ministerstvo za notranje stvari, opravičena, da ga ustavi. — Iz teh razlogov je upravno sodišče odklonilo pritožbo.

Kakor se razvidi iz te razsodbe, ne le da je italijanska večina tržaškega mestnega sveta pogorela temeljito, nego je s svojim sklepom dosegla nekaj, kar gotovo ni nameravala.

Upravno sodišče je namreč izreklo, da je le obrtna oblast I. stopinje poklicana, da presoja, da-li označba poslovnega obrata odgovarja pogojem 44. obrtnege reda. Z drugimi besedami: ker je tržaškemu magistratu odvzet preneša delokrog in ker je v Trstu obrtna oblast I. stopinje namestništvni svetovalec in ne več magistrat, nima poslednji spleh nič pravice odločati o vsebini napisov na javnih izvesnih tablah, nego izključno le namestništvni svetovalec, na katerega je nasloviti dotične prošnje. Mestni magistrat tržaški ima le odločevati, odgovarjati-li izvesna tabla kakor o taka predpisom stavbinskega reda, javne varnosti, estetične in sploh predpisom, ki spadajo v področje avtonomnega delokroga. Italijanska večina mestnega sveta je torej se svojim sklepom dosegla, da vsakdo, ki tega dozdaj še ni vedel, vé od sedaj naprej, da mu ni treba prositi magistrata za odobrenje besedila javnih izvesnih tabel, nego da to spada edino-le v kompetenco namestniškega svetovalec.

Italijanom se je zgodilo kakor proroku Bileamu, ki je šel ven, da proklinja, a je moral blagoslovljati.

Reka in Trst.

Reški Hrvatje nameravajo osnovati svojo šolo in gledališče. Radi tega je naš „Piccolo“ že v strahu za — italijanstvo Reke.

Ta večni strah Italijanov je zares čuden. Za koga nameravajo napraviti reški Hrvatje hrvatske šole? Menda vendar-le za Hrvate! Kolikor nam znano, imajo na Reki tudi Madjari svoje šole, a proti tem niso Italijani še nikdar protestirali, da-si je očividni namen teh šol — madjarizacija.

Madjarske šole niso nevarne za Italijane, pač pa so nevarne — hrvatski Ti ljudje so vedno povsodi enaki! V Trstu nemške šole niso nevarne za Italijane pač pa slovenske, a na Reki velja ista glede madjarskih in hrvatskih šol. A vendar se snujejo slovenske šole v Trstu in hrv. na Reki le za slov., oziroma hrvatske otroke, mej tem, ko love v nemške in madjarske šole tudi italijanske otroke!

In potem hrvatsko gledališče na Reki! Kako nevarnost za italijanstvo Reke naj bi vsebovalo tako gledališče? Saj se isto vendar ne snuje za Italijane, ampak za Hrvate! Ako je na Reki Hrvatov, bo tudi hrvatsko gledališče vspevalo in je njega obstanek opravičen, ako pa Hrvatov ni, mora gledališče samo ob sebi razpasti.

Sicer pa so reški Italijani sami krivi, da so tamotajšnji Hrvatje prisiljeni skrbeti za lastno gledališče.

Reški Italijani sledijo pač nesrečni taktiki po izgledu tržaških Italijanov, ki so nas toliko časa preganjali in bojkotirali naša društva, dokler si nismo poskrbeli lastno, četudi skromno gledališče.

V nobenem tržaškem gledališču nam niso hoteli dati prostorov za prirejanje gledaliških predstav in drugih zabav; tako so nas oni sami uprav prisilili do misli na gradnjo „Nar. doma“.

Italijanski odpor nas je prisilil, da smo zgradili lastne prostore. Da nam niso Italijani zapirali vrat svojih gledališč in dvoran, bi mi najbrže danes ne imeli „Narodnega doma“. Godi se jim, kakor proroku Bileamu, hoteli se preklinjati, a v resnici so blagoslovljali.

Ali čudni so ti Italijani! Potem, ko so se svojim arditim in ob enem bedastim postopanjem sami izvale neprijetne jim konsekvence, pa jočejo, ker so ta konsekvence nastale.

Nikacega posluha nimajo za dogodke časa; ko pa se dogodki vale dalje preko njih — pa jočejo in tarnajo.

Taki so v Trstu in taki so na Reki.

Poljski zdravnik o budimpeštanskem kongresu zdravnikov.

Kakor znano, se je nedavno temu vršil v Budimpešti mednarodni kongres zdravnikov. Na tem kongresu so bili poljski zdravniki izključeni iz častnega predsedstva in iz permanentnega odbora.

Lvovski „Dziennik Polski“ je radi tega izključitvenja Ponakov, ki so je provzročili Madjari, priobčil sledeče pismo docenta dr. Teofila Zalewskiego: Po budimpeštanskem kongresu zdravnikov se Madjari radi tega izključitvenja Poljakov iz predsedstva kongresa opravičujejo zelo naivno. Za tako postopanje, ki je za vedno sramotno, morajo v prvi vrsti — če ne povsem — Madjari prevzeti odgovornost, odgovornost za krivico, ki so jo nam storili. Iz ust Madjarov smo vsaj morali čuti, da odtlej ne bomo sedeli pri skupni mizi kulturnih narodov.

Ako bi celo bilo res, da so bili drugi (Nemci?) temu krivi, smemo vendar vprašati: kje so ostali Madjari. V Lvovu so navadno pripravljeni dati dušo za Poljake, toda v Budimpešti se ni oglašali niti en madjarski glas glas proti temu, da so vzeli Poljski pravico in veljavo!

In kar pomenja še več: Napoved in predlog, naj se nam stori taka krivica, smo čuli iz madjarskih ust. To je jasno: Madjari ne bi mislili na nas Poljake, ako naj bi to mišljenje imelo za nas kak uspeh! Ta budimpeštanski dogodek zadostuje, da vemo, da poljsko-madjarsko prijateljstvo nima nikakega smisla in nam ne more nič koristiti. Mi nismo zahtevali od Madjarov nikakih žrtv, in vendar so nam storili krivico, kakoršna se nam še dolgo ni zgodila, kajti mi smo malone slišali: Ven iz družbe kulturnih narodov!

In kdo je rekel? Madjari, ki se ne morejo posebej ponašati ni s svojimi znanstvenimi vepeli ni s svojo kulturo. Menim, da mora celo najomikaneji Madjar priznati, da poljski ali medicinski vedi ne treba zardeti pred madjarsko vedo. So morda tudi „drugi“ protestirali radi imenovanja Poljakov častnimi predsedniki kongresa? S tem se ne more nihče opravičevati, ker so vendar Madjari predlagali častne predsednike, ne da bi se pri tem ozirali na Poljake; da, pri tem so celo navlašč izpustili Poljake. Madjari se jednostavno boje pred strašilom zatiranih in podjarmljenih narodov; boje se, da bodo tudi od njih samih zatirani narodi povabljeni k skupni mizi. Dolžnost je torej vse poljske družbe, da nista čin Madjarov primerno odgoriti in pred vsemi naj store to poljski zdravniki! Madjari naj pomislijo, da dobivajo od nas veliko dobička za medicinske preparate.

Nujen poziv slov. starišem in dijakom.

Nad 1200 slovenskih otročičev v slovenski ljudski šoli, nad 200 na pripravnici za srednje šole in nad 300 slovenskih dijakov na tržaških srednjih šolah! To so številke, ki nas morajo v srce veseliti. Žive priče so, da se naše mase bolj in bolj zavedajo svoje narodne dolžnosti glede vzgoje svojih otrok — glasne oznanjevalke so boljše bodočnosti.

Ali grenka kaplja v čašo radosti na tem razveseljivem pojavu je spomin na tiste stariše, ki tudi ob najbolji volji ne morejo vršiti označene narodne dolžnosti — na tiste stotine in zopet stotine slovenskih otročičev, ki morajo pohajati neoloverske šole, ker drugje ni prostora za njih, oziroma, ker naših ni! In mej temi nam je danes posebno na mislih mladine, ki pohaja državne šole — ljudske in srednje. Do starišev te mladine se obračamo danes z nujno prošnjo in resnim opominom v interesu našega skupnega narodnega napredka in v interesu bodočnosti te mladine same.

O večini teh našincev smo uverjeni, da so storili svojo narodno dolžnost v toliko, da so vpisali svoje otroke kakor Slovence. Ali s tem niso še izvršili vaega, kar morajo in morajo. Njihova dolžnost je, da jih vpišejo tudi k pouku v slovenščini!

To so do žni narodni stvari in — svojim otročičem! Slava Bogu: bolj in bolj se bližamo času, ko ne bo v naših krajih nikdo mogel asperirati ne na javno, ne na zasebno službo, ne na državnih oblastih, ne v trgovini, ako ne bo več v našem deželnem jeziku! Poznanje našega jezika postaja življenjska potreba za vsakogar, ki si bo hotel v naših krajih služiti kruha. A ko govorimo o poznavanju jezika, mislimo na pravilni kojiževni jezik! Muogokateri oče, ki ne pošilja svojega otroka k pouku v slovenščini, si tolaži svojo sicer narodno vest: saj slovenski čuje izven šole!

Taki stariši so v hudi zmoti, ki se bo v bodočnosti neizogibno maščevala nad njihovimi otroci. Kajti zapomnijo naj si, da tisto mero poznavanja našega jezika, ki jo bo zahtevalo od sdnanjih učencev službovanje v katerikoli stroki, more dati jedino-le šolski pouk!

Io ravno važni moment je bil odločilen za naše tržaško „Dijaško podporno društvo“, da je sklenilo, da bo principijelno dajalo podpore edino-le tistim dijakom, ki se izkažejo, da z vspehom obiskujejo pouk v slovenščini! Kdor se ne izkaže s tem, nima pričakovati nobene podpore — ne materijalne in ne moralne.

In ravno iz včerajšnjega „Nujnega poziva“ našega „Dijaškega podprnega društva“ morejo razvideti, kolik dobitnik je to društvo našemu dijaštvu. Do vseh teh dobrot si zapirajo pot tisti dijaki, ki ne obiskujejo pouka v slovenščini.

Gori smo rekli, da se obračamo do starišev s tem apelom v interesu našega skupnega narodnega razvoja. Opravičeno smo rekli to. Glavni pogoj conditio sine qua non razvoju in napredku naroda pa je — narodno šolstvo in njega razvoj in procvit! Naš cilj, naša želja, naše stremenje in kopnenje mora biti, da si izvojimo svojo šolo, ljudsko in srednjo. Neumorni moramo biti na podajanju dokazov tega našega postulata. A jedan najizdatnejih dokazov bo čim večje število dijakov, ki na državnih ljudskih in srednjih šolah obiskujejo pouk v slovenščini!

Ali naj govorimo dalje našim starišem na srce?! Na treba. Kar naravnost bodi rečeno: da slovenski oče, ki ne pošilja svojih otrok k slovenskemu pouku, ni ne pravi Slovenec, ne pravi — oče!

Dnevne vesti.

Za volitve na Goriškem. Prosimo svoje prijatelje, ki nas bodo danes klicali potom telefona, naj kličajo do 10. ure zvečer telefonsko št. 8-70, (pisarna dr. Gregorina), a to 10. uri zvečer številko 11-57 (uredništvo „Edinosti“).

O tej priliki prosimo svoje prijatelje ponovno, da nam v ponedeljek brzojavno ali telefoniško naznanijo izid.

Čitateljem. Opozorjamo svoje čitatelje, da prinesemo že v jutrajšnji številki izid volitev iz velikega dela goriških občin, tako, da se bo po uspehih, ki jih objavimo jutri, zamoglo z gotovostjo sklepati, katera stranka je zmaga.

Jutránja „Edinost“ izida radi goriških volitev prej kakor sicer v ponedeljkih, tako, da se jo bo razpolijalo že s prvim vlakom.

Narodno žaljenje na c. kr. brzojavnem uradu. Včeraj predpoludne par minut pred 11. uro je eden uradnikov v pisarni g. dra. Rytáfa klical neko številko na telefon. Do-

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPOŘITELEN PODRUŽNICA V TRSTU
PIAZZA DEL PONTEROSSO 3. :
VLOGE NA KNJÍŽICE 4% : PREMIJOVE VLOGE 4 3/4%
VADIJE IN KAVCIJE --- MENJALNICA ---

Popoludne vsi na kolesarsko veselico pri sv. Ivanu.

tična gospica je na slovenski klic odgovorila: Non capisco! Ob enem pa se je slišal neki možki glas: Ščavo maledetto!!

Gosp. dr. Rybář je to nesramnost nemudoma prijavil s posebno vlogo poštному ravnateljstvu in zahteval preiskavo. Našejam se, da poštno ravnateljstvo stori svojo dolžnost, da si dotični laški vročekrvnež zapomni za vselej, kdaj je tako prostaki žalil našo narodnost.

O sprejemu češkega dijaštva v Trstu prinašajo praški "Narodni listy" simpatično poročilo, iz katerega povzemljemo:

"Čim je vlak došel na kolodvor, je iz tisočev grl zadonelo: Živeli Čehi, na zdar Čehi! Bili smo radostno presenečeni. Zlasti mnogoštevilno je bilo zastopano delavstvo. Mnogi so štela najmanj 3000—4000 oseb. Kakor mogočno vira so zabučali pozdravi in vsklikanje v tem morju ljudstva češki mladini nasproti. Bil je to diven trenutek navdušenja, ki je samo in spontanno izšlo iz srca slovenskega ljudstva. In v tem leži ravno njega vrednost. Le kratka notica v "Edinosti" je zadostovala, da so se tisoči ljudstva udeležili vsprejema čeških dijakov. Le polagoma so se mogli pomikati češki gostje med množico pozdravljajočega jih ljudstva proti "Narod. domu".

O komerzu konstatuje ugledni češki list, da so se ga udeležili zlasti ljudski sloji. — "Sploh pa je imel — nagaša — ves vsprejem čeških dijakov "demokratski značaj".

Iz Sv. Križa. Že par let se pritožujejo in jadicujejo naši Križani, da svoje letine na vinu ne morejo spraviti v denar. Vse leto se trudijo od ranega jutra do poznega večera za to božjo kapljico, glavni vir svojih dohodkov. Položaj naših vinogradnikov je drugačen nego v drugih vinorodnih krajih. Ta je obdelovanje vinogradov spojeno z velikimi težavami, trudom in troški. A za vse to — nikakega plačila. Iz vendar se morajo trije deli Križanov preživljati od vinogradništva.

Ako pojde tako naprej, morajo propasti. Davki in druga bremena naraščajo, draginja živil je vedno večja, vino pa — nima cene, oziroma, je je težko spraviti v denar. Kupci iz Kranjske in gostilničarji ne prihajajo več v sv. Križ, ker so vinotrčci izkoristili naše pristavo, in so r. zna vina iz drugih krajev prodajali pod imenom "prosekar". To je močno škodljivo dobremu imenu našega pridelka.

Čujemo, da so šli minule nedelje trije odborniki "Gospodarskega društva" iz sv. Križa v Ljubljano iskati prostore za zalogo vina in vinotoče. To je pametna misel, ki bi utegnila našemu vinu zopet dobiti odjemalcev. Ali ravno radi te katastrofe, na kateri trpimo, ne moremo več molčati o žalostnem dejstvu, ki obstoji notri v naši vasi na škodo našemu pridelku. Križani — vsi nimate v lastni vasi zaloge isterskega in v. p. avškega vina pri g. Medenu, ki niti ni naš vaščan, ampak prieljenec?! Vi sami iščete po drugih deželah poti za razpečevanje svojega pridelka, v domači vasi pa se mu dela konkurenca z vini iz drugih krajev!! To ubija zopet dobro ime našega vina. Kajti vsako bo imel pomislek, češ: kako naj bi kupoval kriška vina, ko imajo oni sami v domači vasi zalogo ptujih vin?! — To izpodkupa vero v dobroto naših vin.

Zalostno, ali resnično!

Železniki minister Wrba se je z drugimi osebami svojega spremstva podal včeraj na "Audax", da bi pregledal nova pristanišča dela.

Potem se je podal v Miramar pokloniti se nadvojvodinji Mariji Jozefi. Popoldne je minister bil v Tržiču in obiskal tamšnjo ladijedelnico.

Za obrambni sklad družbe sv. Cirila in Metoda je določilo "Obrtnijsko društvo" — Narodni dom — v Barkovljah na izrednem obnem zboru 200 K. Ta rodoljubni čin naj služi drugim narodnim društvom v izgled! Živeli narodno prebujeni in požrtvovalni Barkovljani!

Slovenski zemljevid "Matice Slovenske". V popolnito dosežanjim določitvam naj služi še tole: Ves zemljevid bo 91 cm širok in 125 cm dolg ter izide v 4 listih. Dobiti ga bo ali enostavno na papirju ali napetega na platno; za ta zadnji slučaj je zopet razločevati troje: a) vsak izmed 4 listov je nalepljen na dobro, sivkasto platno in je razdeljen v 16 delov (torej zložljiv, v žepnem formatu); b) vsi 4 listi se prilepijo skupaj na močno, belo platno, toda tako, da se da ves zemljevid zložiti v 4 dele (zemljevid bi se dal obesiti); c) vsi 4 listi se prilepijo skupno na močno, belo platno kot celota; vsak zemljevid dobi zgoraj in spodaj ličen lesen rob in obešalo. Napenjanje stane: sub a) 2 K 52 stot. (za vse 4 liste), sub b) 3 K, sub c) 3 K 90 stot. — "Matice Slov." prosi p. n. gg. poverjenike in odjemalce zemljevida sploh, da bi ji z naročilom obenem blagovili javiti, ali in kako naj se poedinim naročnikom zemljevid prilepi. Kdor pošlje le 5 K (ozir., ako ni matičar, 6 K), dobi zemljevid enostavno na papirju; na to opozarjamo zlasti p. n. gospode, ki so že naročili zemljevid in doposlali 5 K.

Dr. Fr. Ilešič, predsednik.

Narodna zbirka XX. IX. je prepravljena. Slov. akad. fer. dr. Balkan" pa pozivlja tem potom ponovno zavedno slovensko občinstvo,

naj v spomin na žrtve-žrtvuje. Slovani! Spominjajte se dvajsetega septembra s tem, da položite mal dar domu na oltar. Društvo "Balkan" so že nekateri podarili precejšnje svote, kar društvo pozneje razdeli, kakor je nameravalo razdeliti "narodno zbirko". Priporočila se pa vsem zavednim Slovincem in Slovanom Trsta, okolice, Istre in Gorike v nadaljnjo dopolniljanje darov. — Slov. akad. fer. dr. "Balkan". Predsednik.

Za prvo jugoslovansko dirko je že došel slavnostnemu odboru krasen tintnik, dar g. Biček, prvemu došlemu na cilj; in bronasta figura, dar g. Rešetka, V. došlemu. — Darovalki in darovalcu prisrčna hvala!

Podpisani odbor vabi najljubšeje tržaške rodoljube, da se v čim večem številu vdeležijo današnje kolestarske slavnosti in sicer zjutraj na Opčinah, kjer bo prihod dirkačev; in popoldne v Narodnem domu" pri sv. Ivanu, kjer se razdele zmagačem nagrade.

Poskušnja vožnje novega Lloydovega parnika "Meran" se bo vršila danes do Brijunskih otokov.

Odlikovanje. Gospod Cesare Cosciani, sodrnik gospoda dra. Martinelli-ja je bil odlikovan na razstavi "Exposition Internationale du Confort Moderne Paris 1909" z "Diplome de Grand Prix (Croix Insigne et Medaille d'or)" za razne modele, ki so reprodukcija finih tehnično-zobnih del, izvršenih na ključih njegovega kabineta. Ta dela zastopajo vse kar se more storiti na tem polju, ne da bi se škodovalo eleganci in estetiki, solidnosti, kakor tudi modernim zahtevam klientov.

Na mramornati mizici ležijo iz masla izdelana urta v katerih se vidi iz pariškega kavčuka izdelane gorenje in dolenje zobernice (28 zob), s pritrjenim gativcem, ki je proizvodil predreje koščenege neba. Zraven tega dva "Bridgovoork" z (zistem Rychmanol) in razkrojivimi koščki kirurške operacije, ki se imenuje "rezanje korenike".

Jesenski izlet v Tinjan. Tržaška podružnica "Slov. plan. društva" priredi prihodnjo nedeljo 3. oktobra celodnevno društveni izlet na Tinjan in v Dekane. Odhod iz Trsta z državno železnico ob 7. uri zjutraj do Boršta.

380 delavcev odpuščenih.

Pred 14 dnevi je v ladijedelnici Tehničnega zavoda pri Sr. Roku v Mijah pričelo 59 "batitorjev" pasivno resistenco in slednjič zapustilo delo. Zahtevajo večjo mezo in odpravo strojnega dela. Proti temu je Tehnični zavod sklenil včeraj odpustiti vse delavce ladijedelnice pri Sr. Roku. S tem je v tam mezdnem boju prišlo 380 delavcev ob kruh. Pogajanja med delavci in vodstvom niso še pričela.

Tržaška mala kronika.

K predvčeršnjim demonstracijam. Kakor smo poročali je bilo predvčeršnjem zvečer aretiranih več oseb. Iste so: uradnik občinske planarne Rihard Valle (slavni moretto, ki more biti zaven pri vsaki irredentistični demonstraciji); suplent na občinski realki Viktor Furlani; trgovski agent Rudolf Maderaky, težaka Fran Cescutti in August Micco iz Trsta ozir. Izole; sladničar Egenij Madalenich iz Baj; pek Marij Bresquar (!!) iz Trsta; brezposelni Ferdinand Mauliani iz Trsta in kovač Henrik Colegasse iz Trste.

Včeraj zjutraj pa je bil v mestni palači aretirani zloglasni "moretto" Karl Lupetina, eden najbolj znanih kamorističnih štafet, oni, ki je ranil obč. svetovalec Cerintza. Pri aretaciji se je vedel pomehovalno.

Pri Rihardu Valle so ob aretaciji našli revolver, ki je imel petero patron, dočim je bila cev osmojena od dima. Valle je priznal, da je proti socializmom metal stolice, zanika pa, da bi on sprožil ominozni strel.

Nasilje lopova. Predvčeršnjem zjutraj je bil izpuščen iz zapora težak Angelo Zafatta, star 20 let, iz Trsta, potem ko je odesel kazni radi tatvine. Isti je jako znan in predrzen tat. Isti večer je redar zapazil Zafatto v spremstvu navideznega tujca. Dobro poznavaje njegove črne namene, je redar vprašal tujega mornarja, da-li pozna Zafatto. Ali predno je oni odgovoril, je Zafatta planil proti redarju in ga obsul z udarci. Na redarjev alarm je pritekel drug redar. Zafatta je začel brcati proti obema, a slednjič je bil premagan in odveden tja od koder je zjutraj prišel.

Loterijske številke, izrebane dne 25. septembra:

Trst	59	66	81	2	72
Linc	43	17	42	2	16

Koledar in vreme. — Danes: 17. ned. po Bink. — Jutri: Kozma in Damijan muč.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 25.° C. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno, zmerni vetrovi, zmerna vročina.

Dalje na 8. strani.

Priporočamo našim gospodinjam
KOLINSKO CIKORIJO.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu in enaj. odjemalcem, da se je odprla 4. septembra v ulici Giosuè Carducci 15 (nova palača Covacich)

Novo prodajalnice obuvala

lastnega izdelka in najzanesljivejših tovarn tuzemstva in inozemstva.

V tej prodajalnici bo lahko kupilo P. N. občinstvo čevlje garantirane kvalitete največje elegancije in po najzmernejih cenah.

Udani JOSIP SCUBICH.

Dr. Aless. Martinelli

Zobozdravnik dunajske poliklinike

Jzdiranje brez bolečin

PLOMBIRANJE

Umetni zobje po najnovejšem sistemu.

CENE ZMERNE.

Via Barriera vecchia 15, 33

TELEFON št. 1704

ANTON MIHELIČ

trgovca z jestvinami

Rojan št. 8 (pred cerkvijo)

Priporočila svojo bogato z najboljšim blagom vsake vrste PRESKRBJENO TRGOVINI. Na razpolago ima najboljše vrste Kavo, testenine, olje, mineralne vode, vino in pivo v buteljah itd.

Cene zmerne. Postrežba točna.

Arturo Modricky

Prodajalnice manufakturnega blaga in drobnih predmetov, Trst, ulica Belvedere 32

Novi dohodi za pomladno sezono. Perkal, sefir, satin beli in barvani batist, Perlo na meter dvojne širokosti kakor tudi za rjuhe 150/100. Izbera moških in ženskih srajc, ovrtnikov, zapetnic, vsakovrstnih ovrtnic.

Moderci, nosni robci, maje, trliž.

Moški in otroški slamniki, rokavice, nogavice in čipke. Dežniki iz bombaževine in svile. Zavese iz blaga in čipk. ter velika izbira drobnih predmetov.

Dr. A. Záhorský

Trst

ulica Torre bianca 8,

II. nadstropje

ORDINUJE

od 10. - 11. pred. in od 3. - 4. pop.

Skladišče kož

vseh vrst črne in barvane, vseh vrst: rumene in črne za čevljarje in sedlarje z delavnico gornjih delov čevljev (tamajo). Telesko kožo črne in rumene (Bokakalb). Vse vrste najbolje vrste za barvane čevlje. Naredbo se vse kraje dežele izvršuje točno in hitro.

GIACOMO FREQUAN di S.

Trst, ul. Caserma 11 (polog kavarna Societa)

Nova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)

CORSO št. 36 - TRST

Napretilj prijavljaj prodajal. PRAS VIKTOR.

Bogati izbor zlatnine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje stare zlate in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročila in popravlja vsakovrstne, srebrnine in žepne ure. Cene zmerne.

GIUSEPPE TABOURET

inženjer in pooblaščen civilni geometer

Trst, ulica degli Armeni 16

sprejema izdelovanje načrtov in delitve zemljišč, kakor tudi likvidacije, cenitve, nadzorovanja in oddaje del kakor tudi proračune.

Čudovito nizke cene :-:

dvokoles, šivalnih strojev, vsakovrstnih gramofonov za gostilne, kakor tudi različnih najnovejših plošč. Izvršujejo se tudi vse poprave. Pri Batjelu, Gorica

Stalna ulica 3-4.

Prodaja tudi na obroke. - Ceniki franke.

A. Jerkič

Trst, ulica Belvedere 24. Trst

ZALOGA

kož in usnja,

potrebščin za čevljarje v veliki izbiri

po zmernih cenah.

Struchel & Jeritsch

Trst, Piazza Nuova

vogal ulica S. Caterina

izbera perila, velnenega blaga, trliža, preprog, zavese, pletenln in modercev.

Perkal. Satni zefir in batisti. Žida.

Čipke, vezila, obšitvi. -- Drobnih predmeti.

Pozor! M. LEVI Pozor!

Trst, ulica S. Giacomo št. 7 (Corso) Trst

Kupuje rabljeno pohištvo, ponošene obleke in šivalne stroje. Pisati dopisnico. Pride sam na dom.

EUGENIO VENUTI

Prodajalnice pohištva in manufakturnega blaga

(zajamčeni izdelki) toliko proti takojšnjemu plačilu kolikor na obroke.

Trst, Piazza S. Caterina št. 3.

I. nadstropje.

Umetni zobje :-:

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Züscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Širite "Edinost".

SLOVANI! podpirajte samo svoje narodno podjetje SLOVANI!

SLOVANSKO

KNJIGARNO in PAPIRNICO

JOSIP GORENJCA, Trst, ul. Valdirivo 40.

Krojačnica za civilne in vojaške obleke ter monture avstrijskega Lloydakakor tudi vsake uniforme

ANTON GROSSER - Trst, Corso 21, II. n.

z bogato zalogo narodnega in tujega (angleškega) blaga zadnje novost.

Perfektne kroji. Cene jako zmerne.

RESTAVRACIJA

PASSEGIO SANT' ANDREA št. 36
Toči izvrstno pivo, vino i. vrste. Dobra kuhinja. Velika
dverana in posebna F. Erjavec bivi lastnik gostil.
soba za društva „ALLA STELLA“

„AGLI ANTICHI CAMPI ELISI“ :: TRST

TRST, ul.
Cavana 2

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA
:: **FRAN LAMPE**
Prodaja svežega kruha 4-krat na
dan. - Postrežba točna in na dom.

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke
Trst, via S. Giovanni 16, I. n.
(zraven Restavracije Cooperativa ex Hacker)

prodaja na mesečne ali tedenske
obroke obleke in površnike za
moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.
POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v
prvem nadstropju

Nova moda za jesensko sezono

Nova moda! Nove barve! Iz. zastoj

Diagonal
Otoman
Amazon

Zrgovina za
moderno blago
Zrgovski dom
v Gorici

Pregrad
&
Černetič

Homespun
Cybelin
Drap. de
dam

Nova moda! Nove barve! Iz. zastoj

Caro & Jellinek

Družba z omejenim poroštvom
Internacionalno prevažanje in selitve
na vse kraje
s posebnimi zaprtimi vozovi.

Caro & Jellinek

Telef. 16-27. Trst - Ulica Carradori 15 - Trst.

Interesantna
!! NOVOST !!

Nenavadno presenečenje.

Avtomatično vžigalo

„REGENT“.

Žepno kresilo in isto-

časno žepna svetilka.

Jako elegantno in praktično. Navadno uporabljanje s 1 roko.

Z enim pritiskom ogenj in luč.

Cena z opisom vred: 1 komad K 3.30; 3 komadi K 7.75;
6 komadov K 15.-; 12 komadov K 27.-. Poštne stroške
posiljatelj, ako se pošlje denar naprej ali pa po povzetju.

ALOISSCHAUMANN DUNAJ, V. Leitgebasse

ste. 7. III. PO POVZETJU STANE 30 STOTINK VEČ.

V mirodilnici

Mario Ferlin

sv. Mar. Magd. Zgornja št. P. 3

vogal ulice dell' Istria, blizu šol

dobi se VELIKA IZBERA KRAMENIJ, BARV, ŠIP

ŽEBLJEV, PETROLEJA,

Sečilni prašek za pisanje avin, krav, konj, itd. lek

Dr. TRNKOCZY-ja v Ljubljani. Prodaja na drobno in debelo

Zaloga izgotovljenih oblek in

manifakturnega blaga

AL MONDO

Preseljena iz Barriere št. 33

v ul. dell' Istria št. 8 (Sv. Jakob)

Velika izbira moških, deških in otroških o-

blek. Zaloga blaga za obleke po meri. Srajce

spodnje hlače, nogavice, pletenine, ovratniki

zapetniki, ovratniki itd. v bogati izbiri.

Zaloga najboljših modrih, rume-

nih in belih jop za mehanike itd.

Specijaliteta: hlače za delavce.

Vse po najzmernejših cenah.

Mnogo denarja:

zaslužijo oni trgovci in kupovalci, ki

kupujejo ceno perila pri tvrdki

V. BULTAS Nasl. Plzen

Uzorci se pošljejo po poštne povzetju.

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga

vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero.

Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV

Fratelli Rauber:

Trst, ulica Carducci 14 (prej Torrente)

Zaloga ustrojenih kož.

Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specijaliteta

potrebščin za sedlarje.

Pekarni in slaščičarni

BIAGIO MADON, TRST

ul. Ghenga št. 7 in ul. Caserma št. 12

sta preskrbljeni s sve im kruhom 4-krat

na dan, kakor tudi s slaščicami in sladkimi

prepečenici prve vrste.

POSTREŽBA NA DOM

Kaj je Légion?

Artistični zavod za izdelovanje

klišejev

po raznih fotomehaničnih sistemih

Visentin & Daris

Trst, ulica S. Nicolò št. 34

TELEFON 21-18

NOVA MESNICA

sko meso, najfineje telečje in jančje, kokoši, vampe in osoljeni

zmernejših cenah.

Trst, ulica Balvedere 40

Prodaja se goveje meso

prve vrste, kakor tudi gra-

jeziki. — Vse po naj-

udani G. Sovrano.

Tvrdka ustanovljena leta 1877.

Schnabl & Co Succ. -- Trst

(Inženir G. Franc & J. Kranz)

Urad: ulica Nicolò Machiavelli št. 32.

Skladišča: ulica Gioachino Rossini.

Naslov za buzojvke:

„Universum“ — Trst.

Telefona:

urad: št. 14-09. — Skladišče: št. 61.

Prodajajo po zmernih cenah:

Sesalke za vino in vodo na transmisijo in na roko. Cevi vsake vrste za napajavo

vode, plina in pare. Pipe, garnitije in tehnični predmeti vsake vrste. Motorji, stroji

in kotli na paro. — Priporočajo svoj tehnični urad

za izdelovanje in oskrbljenje vsakovrstnih strojev za obrt.

— Geniki zastoj. —

Prva slovenska zaloga in tovarna pohišstva
Andrej Jug, Trst

GENE BREZ KONKURENCE. ulica sv. Lucije št. 18 (za dež. sodiščem) SVOJI K SVOJIM!

Za one, ki stanujejo v bližini

— kolodvora južne železnice. —

Včeraj se je odprla v ulici Benvenuto Cellini (vogal ulice Carlo Ghenga)

nova mesnica E. Concilia

kjer najde P. N. občinstvo najboljšo vrsto volovskega mesa, tolminsko toletino, jančja,

poulards znane tvrdke SIMON JANE v Gradcu, osoljenih in okajenih jezikov in razno-

vrstno divjačino. Postrežba na dom. — GENE ZMERNE Specijaliteta: Graško meso.

V tej mesnici posvečalo se bo posebno pažnjo higijeni.

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Avtorizovani

zapriseženec

Trst, ulica Nuova 42, II. nad.

sprejme merenja, ekskorporacije, instalacije itd.

splošno vsa geometrična dela.

Glavni zastopnik za Trst, Istro in Goriško.

Virgilio Gallico

TRST, via Giulia št. 17. — Telefon 1979.

Trst, Zrg Ponterosso št. 7

blizu vodnjaka.

Prodaja porcelana

stekla, ponev iz litega železa, žile in
vile, drobnih predmetov in igrač. Krta-
šice in metle iz slame in žime. Glavniki,
torbe za nakupovanje, listnice in mo-
šnjčki, vse po najzmernejših cenah.

NOVI DOHODI. V dobroznani prodajalnici oblek

Alla città di Trieste, Trst

ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Velika izbira moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za

otroke od 3 do 10 let od K 2 do 18. Zaloga tu- in inozemskega blaga za

obleke po meri, ki se izvršujejo v lastni delalnici. Specijaliteta hlače, jop in srajce

za delavce, po neverjetno nizkih cenah.

„Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

HOTEL BALKAN

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
GENE ZMERNE, POČKAJ & KUGL.

HOTEL BALKAN

London, največje mesto na svetu.

Piše Cecil Pleško.

XVIII.

St. Paul's Cathedral.

Prav sredi mesta, kakor najznamenitejši zgodovinski ostanek in gotovo najimpozantnejše stavbo, ima Dunaj cerkev sv. Stefana. Treba je samo par nerazločno narisanih hiš, morje streh in sredi njih visoki stolp te stare gotičke cerkve in vsakdo ve, da naj silhueta pomenja Dunaj. Zlata Praga, ki jo je sloviti nemški naravoslovec Aleksander Humboldt, ki je prepotoval skoro ves svet, imenoval četrto najlepše mesto na svetu, ima tak tipičen karakteristikon v svojem historičnem gradišču Hradčanih. Treba se je samo sprehajati kdaj ob obrežju Vltave proti večeru, ko zahaja sonce in je razsvetljava preslaba, da bi razločevala vse posamične dele, in človek nikdar ne pozablja tega vtisa po obrisi Hradčanih in spodaj pod njimi mnogoobčini Karlov most. Pariz ima na Champ de Mars, kamor so hoteli Francozi ob vsaki obletnici padca Bastije, te zloglasne politične jetnišnice francoskih kraljev in njih ljubljencev; na trgu, kjer je razpostavljena že štiri desetletja sem vsakokratna pariška svetovna izložba, ob bregovih tiho lepe Senje, tik pred mostom d'Jéna, ki ga je hotel dati Bismarck na vsak način razstreliti, ko so 1871 Nemci vdrl v mesto — tukaj ima Pariz drzno železno stavbo inženirja Eiffela, tristo metrov visok stolp dvakrat višji od egiptovskih piramid in s tem visokim stolpom se po pravici ponaša kakor znakom, ki ne zagreši svojega namena.

In tako bi lahko te primera popolnili s celo dolgo vrsto: v Carigradu Haja Sofija, v Rimu cerkev sv. Petra, v Milanu prezna menita stolnica, v Kölnu zopet podoben cerkveni kolos... in pri tem vidimo velezanimivo potezo: skoro povsodi je mogočna cerkvena zgradba, ki jo je okupiralo mesto kakor svetinjo svoje zgodovine in kakor znamenje, ki je ne more zamenjati z drugimi. Samo Pariz, ta moderni in neizpni Babilon; samo Pariz, to torišče mladosti ljudij in mladih mislij; samo Pariz, kjer so pred malo več nego sto leti podrl vse svetnike in so postavili „Razum“ na oltar kakor svojega boga — samo to mesto si je izbralo v svoj meščali drzno železno ogrodje, kakor vseh moderne tehnike.

Kajti tudi Londonu daja svoje tipično znamenje silhueta kupole St. Pavelske katedrale.

Sredi mesta stoji, na nizkem griču, a obdajajo jo od vseh strani take mase visokih hiš, da si je o katedrali sami popolnoma nemožno napraviti vsaj približnega utisa in vse slike, ki hočejo podati sliko cerkve, celoti, kažejo samo gotovo polovico stavbe, kakor pri hiši, kjer bi nam bil parter zakrit in bi gledali samo prvo nadstropje.

Katedrala je v splošnem slična cerkvi sv. Petra v Rimu. In kakor je v vsem manjše dimenzije, tako ima tudi njena kupola samo dve tretjini premera kupole v Rimu (43 m in 31 m). Kakor največja cerkev krščanstva šteje papeževa stolnica; za Rimom prihajajo svojimi stolnicami: Milan, Sevilla, Florencia in potem London.

Na tem mestu je stala svoj čas še večja katedrala, toda vpelil jo je leta 1666 hud požar uprav do tal. Angleška zbornica je sklenila zato uvesti začasen davek na premož in vido in iz tega skupička so v rešnici leta 1675—1710 postavili novo svetišče. Stavba je veljala okoli 24 milijonov kron tedanje veljave — danes bi iznašala to okoli 120 milijonov — njeni stvarnik, arhitekt Wren, je dobival za časa zidanja 220 L, torej komaj 5000 letnih kron, kar ima danes seveda blizu petkrat višjo veljavo; vsekakor pa še okoli desetkrat manj, nego nesejo komponistu „Vesele vdovice“ njegove letne tantijeme...

Iz pepela poganske antike in orijenta, ko se je težiče človeške kulture pomaknilo polagoma proti zapadu, si je vsvaril krščanski svet novo umetnost v svoji gotiki. Krščanstvo, pravzaprav le cerkev, je stala tedaj sredi vsega človeškega in državnega gibanja in kakor je bil nekdanj poganski Rim središče in solnce vsemu tedanemu kulturnemu svetu, tako je bil sedaj papežev Rim tista zvezda, ki je svetila na oporju narodov in kraljev vsega srednjega veka. Vsa čustva, hrepenenja in stremjenja teh časov nam izrazujejo umetniki te doba in Francoska je dobila v tem času po papežu častni naslov „najbolj krščanska država na svetu.“

Na francoskih tleh je izrastel novi gotički slog in na nemških tleh je došel do svoje zadnje konsekvence. Tedaj pa je za-

vel iz Italije nov duh, ki je izpod razvalin antike, izpod pogorišča Korin'a izkopl stare kulturne zaklade in h tel z njimi preporoditi vse človeštvo, s klasičnim duhom osvoboditi vse mišljenje in stvarjanje mislecev, slikarjev in stavbenikov. To je bila renesansa, ki je navzlic vsemu odporu prodrla sijajno in častno iz Italije v ostalo Evropo; in barok ni bil potem nič drugega nego renesansa, ki se je razvila kakor prešerna hčerka skromno fine matere; bogata krila, težko obložena, bombastično polno okitje, kakor je to pač prišlo krepkemu mesnatemu dekletu — in rokoko zopet ni bil nič drugega nego svoje matere-renaissance in baročne sestre lahkokrilo, nagajivo, zalo in pristržno dekletce.

Po velikem požaru leta 1696, kateremu je napr. vila žalosten uvod huda, dve leti trajajoča kuga, ki je pomorila najmanjše tisoč glav, — po tem požaru torej, ki je vpepelil skoro štirinajst tisoč hiš — več nego sedemkrat toliko, kolikor jih ima vsa Ljubljana — je izgledalo zelo žalostno v Londonu. Ali imelo je zopet svojo dobro stran: mesto se je povzpelo v popolnoma prenovljeni obliki iznova kvišku.

In iz te dobe izvirajo vse tiste cerkve, kar jih je sezidanih v renesančnem slogu, med temi tudi katedrala sv. Pavla.

Cerkev ima podobo latinskega križa. Pred svojo zapadno fasado, kjer se nahaja glavni vhod sredi dvojice s korintskimi stebri odličnih stolpov, stoji spomenik pok angleške cesarice Viktorije; pred njim v tleh je zapisano: „Here Queen Victoria returned thanks to Almighty God for the sixtieth anniversary of her accession. June 22nd, A. D. 1897 —“ Tukaj se je zahvalila kraljica Viktorija božji vsega močnosti za šestdeseto obletnico nastopa prestola. Junij 22, leto Gospodovo 1897. Največji zvon, kar jih imajo na Angleškem, visi v enem izmed stolpov. Leta 1882 so ga vili, tehtal 360 stotov in krstili so ga za velikega Pavla: Great Paul.

Glavna fasada, do katere vodijo visoke mramornate stopnice, obstoji iz dvojne dvostranske halje; v spodnji so stebri korintski, po petnajst metrov visoki; zgornji so jonsko-mešani in nekoliko nižji. Celotri trioglati in v njem je relief, ki kaže znano epizodo iz sv. pisma, v kateri postaja iz nevernega Savla verni Pavel. Na vrhu zatrepa je velika soha istega apostola in na straneh čela sta Peter in Jakob, njegova vrstnika in prijatelja.

Veličastna je ravno tako notranjost vsled svoje veličine in ubrane enote. Obiskovalcu se zdi le vse nekako prazno; toda v tej diskretnosti leži morda ravno vsa lepota protestantovskih cerkv. Veliki oltar je mogočna skupina stebrov katerih srednji so kakor okvir mogočnemu razpulu, na katerem visi Krist in spodaj njegova mati in druge žalujoče ženske, ostali pa tvorijo v polukrogu razvrščen stebri venec v obliki velike balustrade. Na vsaki strani oltarja stoji visok kandelaber z veliko svečo. Pred oltarjem je — kakor je to v protestantovskih cerkvah obično — kor za pevec in duhovnike. Orglje so razdeljene v dva dela, ob vsaki strani kora, in so med seboj podzemeljsko zvezane.

V tej katedrali se nahaja tudi nekaj grobelj, posvečenih največjim angleškim junakom, umetnikom in podobnim slavnim možem. Tako premagovalec Napoleona I. v krvavi bitki pri Waterloo, general in kasnejši vojvoda Wellington; stvarnik angleške pomorske supematije lord Horacij Nelson; znameniti angleški slikar Sir Joshua Reynolds; veliki individualni umetnik in nad vse simpatična prikazen Turner; potem veliki in znameniti človekoljub Howard, ki je umrl v Kerzenu ob Krimu, kamor se je napotil leta 1790, da pomaga ondotnemu prebivalstvu, ki je je morila kuga. V kripti, ki se razteza pod cerkvijo v vsej njeni dolžini, so sarkofagi imenovanih mož, Wellingtonov je iz mogočnega porfira; Nelsonov je iz črne mramorja in v njem je lesena rakev, napravljena iz stebra one francoske admiralske ladje, ki jo je potopil Nelson pri Travalgaru; Wren je tukaj pokopan, Lawrence, Millais in že imenovani ter še mnogi drugih slikarjev... nekaka nova westminsterska opatijska, drugi angleški Panteon

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršnokoli vrste oglašev sprejme „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galati št. 18 (Narodni dom) polunadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. popoldne. Po noči se vsprejme v „Tiskarni Edinost“.

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asfalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznana kakor najboljša in najtrajnejša mazila, ki ohranja nove in stare plasti na asfaltnih kartinah, akrilnih ploščah in vsakvrstnem laminatu...
Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolnila olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagoni, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

F. Hörmann, Trst
ulica Giosue Carducci 20, Trst

Velika zaloga steklenih šip ter navadnih in dvojnih zrcal. Kristali vsake velikosti. Specijaliteta: stekleni ventilatorji. Posode za ribe. Zaloga okvirjev. Sprejme vsakovrstne poprave, pravlčenja s steklom, verande itd.

Zaizgatelj s avb. podjetnikov

Tvrdka A. TOSORATTI

TRST, ulica Malcanton štev. 6
in podružnica Piazza Gianbattista Vico št. 2
po jako zmernih cenah
zefir angleških in narodnih tovarn.

Vsakovrsten perkal, zgotovljeno perilo in tkanine. Zavese, preproge, trliž, volna in žima za pernice, kakor tudi drobne predmete.

ŠIRITE „EDINOST“

O. Rossit

TRST, Ulica Nuova št. 5.

ZALOGA

MANUFAKTURNEGA BLAGA S PRODAJO NA DROBNO IN DEBELO

kakor tudi platna, perila, fuštanja, lawn-tennis, robcev, pletenin itd.

Cene da se ni bati konkurence.

Pošiljkatve na deželo.

Uzorci zastoj in poštnine prosti.

Prodajalica Vincenc-a Pibrouz

Trst, ulica Poste nuove štev. 3, Trst

VELIKA IZBERA HIŠNIH IN KUHINJSKIH POTREBŠČIN.

Specijaliteta: posode iz aluminija. - Velika izbira predmetov, pripravnih za darove. > > > Ledenice, kopanje itd. po jako zmernih cenah

Motorje !! Motorje

najboljšega sistema, železne blagajne, stavb. potrebščine mišne in stikalnice za grozdje in sadje in vso drugo železnino dobavlja — po najnižjih cenah —

slovenska trgo **FR. STUPICA**
vina z železnino
V LJUBLJANI — Marije Terezije cesta 1 — v LJUBLJANI

AMERIK. ZOBOZDRAVNIK

Dr. Leopold Mráček v Trstu, Corso 17

od 9—1, 3—6

od 9—1, 3—6

Plombe iz zlata, porcelana, srebra itd. vse po najmoder. metodah.

UMETNI ZOBI v zlatu, kavčuku z ožobno ploščico ali brez nje po amerikan. sistemu in po lastni patentirani metodi. Krone na zobe iz zlata ali aluminija.

Izdiranje zobov brez vsake bolečine. Reguliranje slabo zrastlih zobov.

12-letna praksa na klinikah na Dunaju, Berlinu, Lucernu in New-Yorku.

Zeleznoto Kina-Vino Serravallo

za bolehnne in rekonvalescente

Proizročja voljo do jedi, utrjuje
želodec in ojačuje tudi organizem

Priporočeno od najslovesnih zdravnikov v vseh
slučajih, kadar se je treba po bolezni ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad
6000 zdravniškimi spričevali.

Izborni okus. Izborni okus

Lekarna Serravallo - Trst

Živnostenská banka pro Čechy a Moravu -- (Obrtna banka za Češko in Moravsko)

Ustanovno leto 1868.

Menjalnica: Via Nuova štev. 29.

Podružnica v Trstu.

Bančni prostori: Via S. Nicolò 30

Ustanovno leto 1868.

CENTRALA v PRAGI — Podružnice na Dunaju, I. Herrengasse 12, v Brnu, Budjevicah, Krakovu, Lvovu, Mor. Ostravi, Plznu, Prostějovu in Taboru. — CENTRALA v PRAGI.

KUPUJE IN PRODAJA VREDNOSTNE

- PAPIRJE, VALUTE IN DIVIZE -

- PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGA -

- LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Akcijski kapital: K 30.000.000. — Rezervni in varnostni
zakladi približno 10.000.000. — Brzojavi: Živnostenská, Trst
TELEFON: 21-57

Ugodno obrestovanje:

4% vložne knjižice Živnost. banke
4 1/2 % zadalnice Živnost. banke
5 1/2 % delnice Živnost. banke

ESKOMPT MENIC IN INKASO. BORZNA NAROČILA

- Tekoči računi in računi na bančni žiro. -

STAVBNI KREDITI. — KREDITI PROTI

- - - DOKUMENTOM VKRANJA. - - -

Tevarne in delavnice pe-
hištva in stavbenih
izdelkov v SOLKANU pri
Gerici.
Zastava šolskega št. 1
Gerica, drž. kolod., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

ZALOGE:

SOLKAN,
TRST, viza Caserma 4

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGE:

REKA, Via Pile 2
SPLIT, nanovo obali

Brz.: ZADRUGA - Trst
Telef. št. 1631 interurban
Žage v Seteski (Bohinj)
Letna produkcija
K 1.000.000

PEKARNA

Melchior Oberst

ulica P. L. da Palestrina št. 4

prodaja sveži kruh
trikrat na dan.Postrežba na dom za družine in javne lokale
Specijaliteta biškoti lastnega izdelka.

Točne ure prodaja

Emilio Müller

najuglednejša in najstarejša pro-
dajalnica ur v TRSTU
via Pontese, ogel Nuova 18VELIKA IZBERA
veržic, zlatih in srebr-
nih ur, kakor tudi
stenskih ur vsake vrste

Ustanovljena leta prodajalca 1850.

Giovanni Isiersich

TRST, ulica Molino a Vento št. 1

Prodajalnica vsakovrstnih potrebščin, —
škafi, brente, kade, železne in steklene, —
Potrebščine, namizje, koši in rešeta ter vsako-
vrstne lončevine. Svetilke vsake velikosti.
Cene da se ni bati konkurence.

Novi prodajalci ur:

NORBERT NACHTIGALL

TRST, - Ul. Nuova 41, - TRST.

(Palača Salem).

Navadne, zlate, srebrne in ko-
vinaste ure. Specijaliteta krono-
metrov regulatorjev i. t. d. z ga-
rancijo.Poprave se izvršujejo najna-
tančnejše. Stenske ure se pride-
pne na dom ter se jih dostav-
lja brezplačno.

V dobroznani žganjarni

FERDINAND PEČENKO

v ulici Miramar št. 1

dobijo se vedno

pristne pijače I. vrste, kakor n. pr.

žganje, slivovec in brinjevec ::

kakor tudi mrzle pijače

frambois, tamarindi in šemade.

:: MIRODILNICA ::

E. Cociancich

Trst, ulica Ugo Foscolo

Fillalka: ulica dell' Industria št. 668

TELEFON 19-5

Zaloga krajfonlekčma, em- izdelanih
barv, posebna orrema za čistjenje poda.

PRODAJA NA DROBNO IN DEBELO.

Po neverjetno visokih cenah

se večkrat kupuje blago za moške in ženske
obleke. Temu se lahko izognete, ako naročite blago di-
rektno pri tovarni. Zadržite tedaj bresplac no pošiljatev moje

zbirke jesenskih in zimsk. vzorcev

Imam v zalogi samo najboljše blago zadnjih novosti.

Franz Schmidt, Jägerndorf 103

Avstrijska Šlezija.

HANS-a SCHMIDT

Zobni ambulatorij

prej sodruga

Dr. A. Mitták-a

ulica della Zonta 7, I. nadstropje.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

Piazza della Caserma št. 2, I. n.

v lastni hiši (Vhod po glavnih stopnicah) Telefon 952

Ima na razpolago jekleno varnostno celico

in je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem
ki sicerza celo leto kron 30 za četrta leta kron 12
za pol leta „ 20 za en mesec „ 6Shrambice so 24 centimetrov visoke, 21 centimetrov široke, 48 centimetrov globoke — Shrambic ne
more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo svoje stvari, kojih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katere se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo deco

Nadaljna pojasnila daje zavod ob navadnih urah.

Veliki moderni

Kinematograf

ulica Media 40

Edini v Trstu za priplačne vsporede. - Največja nepremičnost.

I. prostori 20 stotink; II. prostori 10 stotink.

Trgov.-obrtna zadruga v Trstu

via S. Francesco d' Assisi 2, I. n.

kjer je bila prej „Trž. posojil. in hranilnica“.

Poštno-hranilnični račun 74679. TELEFON 16-04

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, tudi če ni član,
in jih obrestuje

4 1/2 %

Sprejema tudi vloge po 1 K na teden, tako, da se po
260 tednih dobi Kron 300.—Sprejema hranilne knjižice tujih zavodov in jih realizuje
ne da bi se obrestovanje pretrgalo.Daje posojila na razne obroke in proti mesečnim od-
plačilom po K 2 od vsake K 100, tako, da se posojilo
odplača v petih. - Deleži so po K 20 in po K 2Nadaljna pojasnila se dajejo v uradu med uradnimi urami, ki so: ob
delavnikih od 9. do 12. dop. in od 3. do 5. pop.TRGOVSKO-OBRTNA ZADRUGA registrirana zadruga z
neomejenim jamstvom.

Vsi Slovenci v slovensko trgovino! :

V. Dobauschek, Trst

ulica Giosuè Carducci 11

BERITE VSI!

IZREDNA PRILIKA!

Ker je poletna sezona skoraj končana, in da napravim prostor za novo blago za jesensko in zimo o
seznino, prodam vse blago, ki se nahaja v skladišču po jako znižanih cenah.

Obleke za moške od K 14.— naprej Obleke za otroke od K 2.40 naprej

Obleke za dečke od K 12.— naprej Jope za moške od K 2.80 naprej

Vrhu tega vsakovrstne srajce, spodnje hlače, pletenine, ovrtniki, zapetniki itd.

Črni klobuki od Kron 2.20 naprej

Lastni izdelek! — 10.000 parov delavskih hlač po K 2.20. — Lastna krojačnica.

Izgotovljajo se obleke po meri. Govori se slovensko.

Krčmarji in --- -- gostilničarji!

V ul. Giulia št. 16 se je od-
prla velika zaloga na drobno,
stekla in porcelane, namiznih
kozarcev in kozarcev za pivo
po jako nizkih cenah.

Se priporoča udani

Gustavo Marco.

Velika izbira oblek za moške in otroke :

SPECIJALITETA :

Površniki, paletot, jopiči, hlače in kostumi.

Ignaz Potocnig - Trst

ulica Riborgo — Vogal ulice Beccherie.

IZBERA OVRATNIC.

Dežniki za gospode in gospe.

Velika izbira

Blaga za moške obleke.

Izvršujejo se naročila po meri in po zmernih cenah

Prodajalnica usnja :

Trst, ul. Molino a Vento 7.

Bogata izbira telečjih barvanih kož, izbornega

kožlega usnja in francoske telatino kakor

tudi tu- in inozemske krznine

po cenah, da se ni bati konkurence

Gotov, da me sl. občinstvo počasti, bilježnik

udani AGOSTINO di LIBERTI.

Podpisani naznanja slav. občinstvu, da
je odprl v Trstu, ul. Domen. Rossetti 35

Pekarno-slaščičarno

s prodajo moke

prvih ogrskih mlinov, kakor tudi vina in

finih tuzemskih in inozemskih likerjev,

ter raznovrstnih sladčic.

Postrežba na dom.

JAKOB JELEN — TRST.

V novi prodajalnici

Elvira Laurincich

Trst, Via Nuova št. 49, Trst

dobi se velika izbira

lončevin in kuhinjskih potrebščin

iz najboljših tovarn

PO JAKO ZMERNIH CENAH.

Pekarna in slaščičarna

Benedikt Suban

TRST, ulica Donato Bradamante 11

je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka

ter veliko izbero vsakovrstne moke najboljše

vrste. — Svež kruh 3-krat na dan. —

POSTREŽBA NA DOM.

Mirodilnica

Anton Ursich

Barriera vecchia št. 14

ZALOGA

barv, čopičev, povlak in mazil za

pode, izrezov za slikarje (štopov),

zamaškov in dišav.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v PRAGI

Rez. fondi: 44.437.036-01 K. Izplačane odškod. in kapitalije 98.323.486-35

Po velikosti druga zavarovalnica naše države

z vsekezi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje Generalni zastop v Ljubljani čigar pisarne so v lastnej bančni hiši.

GOSPODARSKIH ULICAH št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti

požarnim škodam po najnižjih cenah.

Skode cenjuje takoj in najkulantneje.

Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne

podpore v narodne in obšokoristne

namene.

:: AUSTRO-AMERICANA ::

brza zveza z Ameriko.

TRST-NEW-YORK

Trst-Buenos-Ayres

FRANCOSA dne 30. septem. 1909.

iz Trsta v Buenos-Ayres, ter se ustavi med-potoma v Cadix-u, Las Palmas, Santos, Monte-video in Rio de Janeiro.

Potne cene:

III. razr. K 160; II. razr. od K 600 naprej; I. razr. od K 800 naprej.

Potne cene: III. razr. K 190 do 205; II. razr. od K 250 naprej; I. razr. od K 350 naprej.

V prevoznici ceni III. razr. uračunjena je hrana in prenočišče v TRSTU, pred odhodom parobroda. — V vseh cenah uračunjena je obilna hrana.

Največji komfort. — Električna razsvetljava in ventilacija. — Narodna kuhinja.

Za informacije o prodaji prevoznih listov I. II. in III. razreda toliko za Ameriko kolikor za Patras, Palermo, Napoli, Cadix in Las Palmas obrniti se je na **Urad za potnike v Trstu**, ulica **Molina Piccolo št. 2**, za tovor in blago pa pri **G. TARABOCHIA & C. o.**, Trst, ulica **Ponteroso št. 3, I. nad.**

Prva narod. velika trgovina

na Goriškem in Primorskem

(Pred 25 leti poznana od Predila do Reke)

V skladišču (skladu) ima vsako vrsto šiviljnih strojev za šivilje, krojače, čevljarje in domačo rabo. Stroji so rabljivi tudi za umetno vezanje. — V zalogi imamo tudi šiviljnih strojev z svetlobo znanko „PFAFF“, kateri se proizvajajo pri šiviljski tovarni. — Na izbero imamo najfinije in trpežne dvokolesne „Regent“, „Radical-Premier“, „Alfa“, „Rover“ in „Meteor“. Najnižja cena je Kron 108, s prostim tekom Kron 20 več. Za prodajo šiviljnih strojev dvokolesa jamčim po dogovoru. — Plašči za dvokolesa od K 6 naprej. — Lastna na novo opremljena delavnica za popravilo šiviljnih strojev in koles. — Glavni zastopnik kmetijskih strojev, kakor silazice in stiskalnice za grozdje in raznih predmetov, prve sloj. tovarne K. & R. Josip, Blansko.

Ravnokar je izšel nov slovenski cenik. — Konkurenca je spleh izključena!

Opozorjamo ob tej priliki silno občinstvo, da vprša pred nakupom po ceniku pri stari vrčki.

Ostani zanesljivi (agenti) posredovalci se sprejmejo v službo.

Josip Dekleva v Gorici, via Municipio št. 1.

Rojaki
Pozor!

Angelo Cantoni, ulica Rojano št. 2

(hiša Tuzzi) bogato založena

prodajalnica manufaktur. blaga

in drobnih predmetov z bogato izbero blaga za pomladn. sezono

Velika izbira: perila, srajc, ovratnikov, ovratnic in nogavic po najzmernejših cenah.

HOTEL „ABBAZIA“

Ulica Geppa št. 20, Trst
(Piazza Caserma) popolnoma prenovljen in preskrbljen z vsem komfortom. Sohe od K 2— naprej. Omnibus k vsakemu vlakcu. Restavracija slov. in nemšč. kuhinjo. Cene zmerne. Udani J. Woschitz

Kislo zelje

repa s Kranjske

v vseh letnih dobah v zalogi

Josipa Dolčič, Trst

ulica Sorgente 7. - Telef. 1465.

Tvrška Pavel Weiss & Co.

prodaja

na račun Privilegovane zemaljske banke za Bosnu in Hercegovinu

iz svoje zaloge v ulici Valdirivo 24

bosniški oves

po dnevnih cenah.

Globin

Zahtevati treba isto ime „GLOBIN“ pošt. torčke Fritz Schulz junior D. D.

Zastopnik Alberto Tedeschi, Corso 2.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Prodajalnica manufaktur. blaga

Brosch & Laurencič

ulica Nuova št. 40 (vokal ulice S. Giovanni).

Veliki dohodi modernega volnenega blaga

fustanja, lawn-tenisa, Izbera šalov, fustanjastih in volnenih maj, zaves iz blaga in čipk posteljnih pogrinjal, preprog itd. — Volnene in prešite odeje lastnega izdelka.

Posebnost: Perilo, trliž in platno. — Drobní predmeti. — NARODNI TRAKOVI

Cena, da se ni bati konkurence — Blago, ki ne ugaja, se zamenja.

Giuseppe Waldner

TRST - ulica Media 3 - TRST

Zaloga jelovega lesa s prodajo na drobno in debelo. — OKVIRJI iz bukovega in jel. lesa.

Izbera vsakovrstnih obloženih in ostruženih predmetov iz bukovega in jelovega lesa itd.

Bogata izbira obložkov. — Lopate za pekárje.

Cene zmerne.
Telefon 1395

Naznanilo

gg. zidarskim mojstrom, podjetnikom, inženjerjem in lastnikom poslopij

Lovrenc Rabitsch & Cie - Trst

avtorizovani tesarski mojster

ulica Giovanni Bocaccio št. 7, I. nad.

se priporoča za vsa tesarska dela, kakor n. pr.: zameno starih streh, zgradbo novih streh, lesenih lop, vrtnih chalets, verand, pódá, dekorativnih stropov itd.

Načrti in proračuni se izvršijo vsakemu na željo.

V mesnici Josip Zobež Trst

ulica Giovanni Bocaccio šte. 6 in v filijalki v Škorklji šte. 612.

prodaja se goveje meso lastnega klanja po 44, 48, 52, 68, 72

kakor tudi telečje po 68, 72 in 90 nč. Vampe sveže po 32-36.

Štajerska perutnina. Postrežba na dom CENE ZMERNE. Graško meso.

!! Zlato na obroke !!

Vsakdo, ki pošlje K 14— dobita kaj krásno pristno srebrno uro z dvojnimi pokrovom in 5-letno garancijo ter 14 karatno zlato verižico, težko 56 gramov, uradno puščarico, za K 15— na obroke, pod našimi ugodnimi pogoji samo K 5.— mesečno za gospode in gospe. — Prvi mesec se lahko dvigne po poštarnem povzetju.

Ogrska urarna UJMANJA št. 136 (Ogrsko)

Najboljša češka tovarna.

Posteljno perje po zmernih cenah.

1 kg sivnega dobrega oglaženega Kron 2, boljše K 2.40, prima polbelega K 2.80; belega K 4, belega puhastega K 5.10; 1 kg najfinije. snežno belega oglaženega K 6.40, K 8; 1 kg mehkega perja (puha) sivnega K 6, 7; črnega belega K 10; najfinjega pravega puha K 12 od 5 kilogramov naprej, poštne prosto.

Narejene postelje.

iz gostotnega rdečega, modrega in belega ali rumenega nankinga 1 pernica 180 cm dolga, 116 cm široka, skupno z dvema 80 cm dolgimi in 55 cm širokimi eglančami, napolnjena z novim sivim, trpežnim in puhastim perjem K 16; polpuhaste K 20, puhaste K 24. — POŠLA-MERNE PERNICE K 10, 12, 14 in 16; eglavnica K 3, 3.50 in 4. — Pošljate po poštarnem povzetju od K 12 naprej poštne prosto. Tudi se sme zamenjati ali vrniti. Za kar ne ugaja se pošlje denar nazaj. — Obiščite ceniki zastoj. S. BENISCH v Deschenitz št. 765 Sumava Čechy

Kupujte NARODNI KOLEK.

Zobni ambulatorij, nasledn.

Dr. Max Brillant-a

sprejema od 9. do 1. predp. in od 2. do 6. popol.

Trst, ulica Acquedotto št. 13.

Nova trgovina na debelo s špecerijskim, kolonijalnim blagom in jestvinami.

Tvrška A. & F. Anderwald, Gorica

priporoča čč. gg. trgovcem svojo veliko zalogo sladkorja I. raffin., vsakovrstne kave in riža, petroleja I., špirita, olja, masti, kisovo kislino itd, kakor tudi najrazličnejše delikatese.

Cene najnižje! Strogo solidna postrežba

Friporočamo se prav obilnim cenj. naročilom.

z odličnim spoštovanjem

A. & F. ANDERWALD.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. STIBIEL in drug

z bogato opremo zavsakovrstni pogreb. in prodajalnicu mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodajna debelo in drobno.

Ali imate že brezplačno ?? knjigo ??

Ako je se nimate, tedaj glejte, da je kmalu dobite. Imamo jako interesantno knjigo, ki vsebuje razne nasvete za bolnike ter v poljud. jeziku opisuje blagovito moč galvanizacijskega toka v raznih živčnih boleznih. Bolniki, ki so iskali že povsod lečila ter se obupali, najdejo v knjigi tolažbo in pomoč. Galvaniz. tok se zamore uporabiti z dobrimi uspehi v različnih boleznih kakor na primer: živčna slabost, revmatizem, nevralgične težave, nervozno motenje prebavljanja, nespečnost, glavobol, vsakovrstne slabosti in ženske bolezni.

Zahtevajte to knjigo, in mi vam jo pošljemo brezplačno in poštne prosto v zapretem kuvertu in brez vsake obveznosti.

Elektro-terapevtska ordinacija

Dunaj I., Schwangasse št. I polnada. odd. 83.

Coupon za brezplačno knjigo

ST. 26/LX/09.

Elektro-terapevtska ordinacija

Dunaj I. Schwangasse št. I mezzanin odd. 83.

Prosim, pošljite mi knjigo: „Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“ v zapretem kuvertu brezplačno in poštne prosto.

Ime

Naslov

Naše gledališče.

Samo še teden dni — pa bomo videli na našem odru prvo predstav v tej sezoni. Lepa bo ta predstava in efektivna. Igralci so jo že dobro naštevali. Gospa Danilova se je kakor režiserka z veliko vestnostjo posvetila našemu odru.

Le en teden je še do predstave, pa se bomo mogli prepričati, ali bomo svoj lepi zvišeni kulturni zavod, bram dramatične umetnosti, kaj bolj vpoštevati nego lani.

Letos se moramo uveriti, da potrebujemo gledališče, da je gledališče naša duševna zahteva. Saj radi priznavamo, da tako veliko obmorsko mesto, kakor je Trst, da bo za kruz ubija ideale — ali tega ne sme biti pri nas. Človek, ki brepeni po napredku in izobrazbi, mora dati tudi svojemu duhu primerne in potrebne hrane. Kdor ne napreduje, gotovo nazaduje. Mora, Stalnega tu ne more biti.

Gledališče človeka ne izobrazuje samo; razvedruje ga, nudi mu gotovih prijetnosti in odpočitka duha, ki bi lahko otopel v vsakdanjosti. Tržaški Slovenci tako lepo napredujejo, razvijamo se in krepimo, mlade in čile in zdrave so naše moči. Skrbimo, da se nam ne zlomijo, brigamo se za svoj kulturni napredek, ne pozabimo samih sebe!

Naš iponos bodi naše gledališče, povečimo mu vsaj nekaj ljubezni in pozornosti, da nam ne bodo mogli očitati naši narodni nasprotniki, da nismo kulturni, samostveni narod!

V Trstu je toliko in toliko desetstič Slovencev, toliko in toliko tisoč drugih Slovanov: Hrvatov, Srbov, Čehov. Kako bi bilo žalostno, če bi vsi skupaj ne mogli vzdrževati slovenske gledališča.

Priznati moramo, da smo se Slovenci dozdaj premalo zanimali, za svoje mlado gledališče — drugi naši slovenski sosesčani pa morda komaj vedo, da obstoja. To ne sme ostati tako.

Ko so koncem junija letos gostovali pri nas zagrebški igralci, je bilo gledališče polno odličnega hrvaškega in arbskega občinstva. Veselili smo se, da jih je toliko, a težko nam je bilo, ko smo pomislili da je vsa ta odlična gospoda — stoprav tedaj prvič prestopila prag naše gledališke dvorane!

Slovenci tržaški! Bodite Slovenci in razumevajte bistvo kulturnega zbljevanja Jugoslovanov! Ne prezirajte nas, zakaj mi delamo vse tu! Za vas, če napredujemo in se utrjujemo!

Svota in lepa naloga nas vseh bodi letos, da z številnim obiskom okrepimo mlado slovensko gledališče v Trstu.

Društvene vesti.

Slovensko gledališče v Trstu — sezona 1909-10 — se odpravi prihodnjo nedeljo dne 3. t. l. Cene gledaliških lož prve štiri za 15 predstav 100 Kron; druga štiri za 15 predstav 80 Kron; sedži za vstopnino vred v priliki od I-IV vrste za 15 predstav Kron 31.50; od V-VIII vrste 24 Kron; in od IX-XV vrste 20 Kron. Sedeži na galeriji za vstopnino vred 15 predstav 22 K. Priglasje najemnikov lož in sedežev sprejema društveni blagajnik Ant. Muha, kavarna Balkan vsaki dan od 8-9 zvečer.

Tržaško kolosarsko društvo „Balkan“ — pozivlja vse svoje člene da se vdeležijo toliko predpoludanske kakor popoldanske današnje slavnosti v čim večem številu. — Popoldne ob 2. uri in pol bo izpred „Nar. Doma“ skupen odhod, z fanfaro na čelu, na veselilni prostor.

Pevsko društvo „Kolo“. Po dovršenih početnicah se prične zopet redna vaja, ki se bodo vršile za sedaj ob nedeljah ob 2. uri popoldne v prostorih „Trg. izobraževalnega društva“, ulica S. Francesca št. 2. Vaje bo vodil, kakor dosedaj, pevovodja g. Mahkota. Prva vaja bo v nedeljo dne 10. oktobra. — Odbor društva apelira na parce in pevke, naj redno in v polnem številu zabavajo k vajam. Vaprejemajo se tudi nove moči.

Glazbeno društvo „Trst“ priredi dne 3. oktobra t. l. v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojšanu vinsko trgatev. Pri tej nastopi prvič društveni pevski zbor s tamburaškim. Iz prijaznosti bo sodelovalo pevsko društvo „Ilirija“ od Sv. Jakoba.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“ in slov. srednješolski priredi danes izlet v Sv. Socerb. Zbirališče ob 2. pop. v veži „Nar. doma“. Načrt izleta: Lovce, Boršt, Dolina, Sv. Socerb (jama, stari grad), Dolina (odmor), Zastle, Trst. Načelnik.

Dramatično društvo v Trstu naznanja vsem društvom in tistim, ki bi kdaj potrebovali gledališko dvorano, da naj se obračajo glede tega do odbornika gospoda Antona Mahkota.

Dramatično društvo v Trstu opozarja dijake srednje in visokošolske, da dobijo znižano dijaško vstopnico k predstavam le, če se izkažejo z legitimacijami ki jih izdaja dijaško ferijalno društvo „Balkan“.

Tržaška gledališča:

POLITEAMA ROSSETTI. Danes zadnjič Masseneta opera „Werther“.

Nar. delav. organizacija.

Veseli, katero so imele prirediti skupne Lloydovega arsenala, tehničnega zavoda in delavnice sv. Marka, danes pop. v Kon-

sumnemu društvu v Rojšanu, je odložena na nedoločen čas.

V soboto je nabral tovariš Mahoršč v gostilni N. D. O. kron 9.28 za bolnega Vojnala. Danar hrani gostilničarka.

Vesti iz Goriške.

x Deželna kmetijska šola. Po 15. oktobra se bodo vpisovali posilci za vprejem v prvi zimski tečaj te šole po sledečih določilih. Vaprejemajo se kmetaki sinovi in sinovi posestnikov, ki dokažejo: a) da so dosegli normalno starost 16 let ali pa, da so pred kratkim zadostili vojaškemu službovanju; mladeniči, ki so neposredno pred naborem, se ne vaprejemajo; b) da imajo v elementarnih predmetih zadostno pripravljeno znanje, katero morajo dokazati z vaprejemnim izpitom; c) da so bili vedno lepega navednega vedenja in da so krepke fizične konstitucije, primerne za kmetijski poklic. Poup se razdeli na dve dobi po 5 mesecev in sicer od 1. novembra 1909 do 31. marca 1910. Kdor je dovršil prvi tečaj z dobrim uspehom, ima pravico vstopiti v drugi tečaj, ki traja ravno toliko časa. Koncem vsake učne dobe se bodo vršile javne prekušnje in koncem druge učne dobe se izdajo gojencem, ki dovrše drugi učni tečaj, odpustna spričevala. Gojenci se bodo poučevali v praktičnem kmetijstvu, v govedoreji, sirsarstvu itd. Vabili se bodo v čitanju, pisanju, računstvu ter se bodo vadili v rabi kmetijskega orodja, v obrezovanju itd. Značaj šole zahteva, da stanujejo gojenci v zavodu, kjer bodo prijemali brezplačno stanovalstvo brez perila. Za skupno hrano plačujejo gojenci mesečno prehranilo, ki se izračuna na podlagi celotnega potroška za nakup jestvin, in se razdeli na število pričetnih gojencev. Ob določevanju mesečne prehranice se bo oziroma na premoženjske razmere manje premožnih gojencev. Dvajsetim manje premožnim gojencem se podeli mesečne podpore po 24 K, torej po 120 K za 5 mesečno dobo zimskega tečaja. Kdor namerava prositi za te podpore naj priloži proučni ubožni list.

Zakonski zastopniki gojencev imajo predložiti pismene in z dotičnimi listinami opremljene prošnje (kratni list, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo dobrega navednega vedenja, ubožni list) deželnemu odboru do 15. oktobra t. l. S posebnim obvestilom se naznani dan vaprejemnih izpitov in otvoritev tečaja. Glavni namen teh tečajev je, da se kmetovalci, koloni in mali posestniki seznanijo z modernim in racionalnim načinom kmetijskega obdelovanja in obče. Za našo deželo je u tanovitev označenih tečajev velike važnosti, radi česar se opozarjajo gospodje župani, posestniki in vsi tisti, ki jim je kaj ležeče, na izboljšanje kmetijstva v naši deželi, da svetujejo sposobnim mladeničem, naj prostijo za vprejem v zimski tečaj.

Ubogo ljudstvo! — Župan mesta Gorice Bombič ali Bombig, (Kakor se on sam piše) je z občinskimi svetom goriškim vred res skrben oče ubogemu ljudstvu! Mesto da bi gospoda mestni „očetje“ zastavljali vse svoje sile v to, da pomnožijo blaginjo mestnega prebivalstva, uganjajo vse možne pajsacade, da bi le mogli oškodovati one, ki so jih volili v nađ, da bodo skrbeli za blagostanje mesta! Spominjamo se raznih izletov, ki so jih tržaški Slovenci priredili v Gorico. Vselej je lahonska klika grozila z bombami, z ustavo z revolucijo. Ko pa so radi teh večnih hujškarij izletniki sklenili prezreti Gorico in so se ustavili v Solkanu, je laško in slovensko ljudstvo proklinjalo laške pobalane, češ, da so mestu Gorici požrli tisoče dohodkov. Sreča za hujšaka je, da je ljudstvo še danes precej nevedno, mnogo nevedneje od slovenskega. Drugače bi takoj obračunalo z onimi, ki delajo na vse pretege, kako bi škodovali goriškimi trgovcem, obrtnikom in meščanstvu sploh. Slovensko učiteljsko bo prineslo mestu gotovo lepih dohodkov. Marikateri trgovec in obrtnik bo na boljšem. Koliko družin pa bo z dajanjem hrane in stanovanj dijakom občutilo blagodejnost slovenskega učiteljskega, peti katerega se boče Bombig kar razpočiti! Metlo v roke, o volilci goriškega mesta, in proč z ljudmi, ki v svoji odpadliški ognjevitosti skušajo uničiti vaše blagostanje. Mi vemo, da je marikateremu Kogričanu zelo hudo, ker izgubi toliko stalnih dohodkov. In to je tudi naravno! Če na svetu bi našli hišnega gospodarja, ki bi se branil zboljšanja družinskih razmer? Goto ne nikjer, ako izvajamo goriške zaslepljenice.

Dokler bodo na čelu občin taki razdiralci, kakor imajo Gorice, ni pričakovati, da bi mesto napredovalo. Prebivalci! Volilci mesta Gorice! Vzemite veliko metlo in proč z raznimi Bombiči!!! Goričan.

Iz Dutovolj. Naše mlado pevsko društvo „Venček“ je imalo dne 19. t. m. veselico, ki je bila jako dobro obiskana; zbralo se je onega dne v Dutovljah tudi precej ljudi iz

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke

Trst, Piazza della Borsa 10

Centrala v Ljubljani.

Podružnici v Spljetu in Celovcu.

Delniška glavnica K 3.000.000.

Rezervni zaklad K 300.000.

obavlja najkulantneje vse bankovne in menjalne posle ter kupuje in prodaja pod jako povoljnimi pogoji

devize in vse vrste denarja. - Vloge na knjižice

obrestuje za sedaj s čistimi

4%

Safe deposits.

Safe deposits.

Menjalnica je odprta neprekinjeno od 8. ure zjut. do 7. ure zvečer.

Restavracija

: Aurora :

Podpisani naznanja P. N. občinstvu, da nastopa od 1. t. m. vsaki večer od 7. do 12. že znana družba :

„ATILA“

pod vodstvom kapelnika gosp. Josipa Mayer-ja vedno z novim vsprejemom. Ob nedeljah in praznikih matinee od 10. zjutraj do 1. popoldne in od 4. do 12. zvečer.

V onih dneh, ko se vršijo konjske dirke, ostane lokal odprt do 2. popoldne.

Ustop prost.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča RESTAURATER

Josip Domines.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje počene kave.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je kupil dobroznano gostilno

„Pri Detelji“ (Al Trifoglio)

ulica Belvedere št. 7

kjer toči najizvrstnejša črna in bela dalmat. vina, istrski refosk, belo vipavsko in vedno sveže pivo. — Postreže tudi ob vsaki uri z mrzlimi in gorkimi jedili. Postrežba točna. Cene zmernne. — Za obilen obisk se priporoča udani Anton Vidakovič.

Važno naznanilo.

Odgovor na vsako važno vprašanje, posebno v slučajih bolezni, dobi vsakdo, ki pošlje šest kron v priporočenem pismu ali po poštni nakaznici profesorju PIETRO D'AMICO, ulica Solferino 13, Bologna.

!!!! Ugodna ponudba !!!!

Za Tirol, Predarlško, Gornjeavstrijsko, Solnograško, Stajersko, Koroško, Primorsko, Bosno in Hero. je avstr. patent

„Umetni Marmor Karalyt“

(1909) še za oddati. — Ta proizvod je najboljši nadomestek za najljepše vrste naravnega mramorja in je posebno pripraven za stenske obloge, vloge pri pohištvu, namizne plošče itd. — Iščemo zastopnike za omenjene dežele. —: Uzorci na razpolaganje.

ZAJEC & HORN : tvornica umetnega kamena LJUBLJANA : Dunajska cesta.

Lastna delavnica.

Angelini & Reinadon

TRST, ulica San Nicolò 13

Uvoz in izvoz

orožja in streliva

Na željo se pošljejo ceniki zastonj in poštne prosto.

TRST Ulica Aroata št. 1. TRST Prodajalnica zgotovljenih oblek za moške, dečke in otroke.

Za poletno sezono: izbira trpežnega in elegantnega blaga zadnjih novosti. Volnene obleke za moške in dečke od K 12 naprej. Črne obleke raznih kvalitet in cen. Obleke volnene ali iz satina za otroke od K 3 naprej. Jope iz črnega alpagaša. Volnene jope in hlače. Jope iz bombaževine. Specijaliteta: Približno 3000 parov hlač iz bombaževine lastnega izdelka za delavce. Velika izbira vsakovrstnih sraj in maj. Modri in rumeni jopiči za mehanike.

Vrhu tega: Velika izbira blaga iz najboljših tovarn, za obleke po meri, ki se izdelujejo po najelegantnejšem kroju, solidno in po zmernih cenah. Kdor misli kupiti obleko po zmerni ceni, naj obišče prodajalnico oblek v Trstu, v ulici Aroata št. 1.

VITTORIO PISCUR.

V novem kinematografu

„ORFEO“

Trst, via Piazza Piccola (za magistratno palačo, Trst.

bo danes in naslednje dni:

Pokrajine in spomeniki pontinskega barja, novost. — Mala revolucionarka drama. — Besnost ljubosumnega soproga, ultrakomično.

posteljno perje

5 kg novega puhanega perja K 9.60, boljšeega K 12, belega puha K 18, K 24, snežnobelega puha K 30-36. Pošiljative poštnine proste po povzetju. Dovoljena zamena ali vrzratna zvezer proti povračilu poštnine.

Benedikt SACHSEL, Lobes št. 183 pri Plzau, Češko.

drugih krajev. Mladi pevski zbor je dosegel jako lep uspeh. Z deklaratoričnimi točkami sta nastopili gospici Kjudrova in Sirčeva. Vsa čast poveritvi g. Princiu, ki je pevce in parke v kratkem času tako dobro izuril. Društvo „Venček“ pa kličemo: La tako naprej!

Nova slovenska trgovina s špecerijiskim. kolonijalnim blagom v Gorici. Tozadavni naš človek popravišmo in z veseljem konstatujemo, da je zahtevi gorških Slovencev popolnoma zadosteno tem, da sta ustanovila v Gorici g. A. in P. Anderwald trgovino s špecerijiskim in kolonijalnim blagom tudi na debelo!

Pozor slovenski trgovci! Podpirajte to novo narodno podjetje pri vsaki priliki posebno še, ker so cene glavnim predmetom — hrano in obleko — dokaj nižje, nego drugod. To podjetje mora vstopati! Več je razvidno iz današnjega oglasa.

x Učiteljskišnikom se naznanja, da je prevzela Gubrščekova knjigarica zalogo Lunzarije knjigarne v Kopru.

x Narodna indiferenca. V Bückmanovi vili zida nadškof svojo gimnazijo. Čujemo, da je poveril delo neki laški tvrdki iz Trsta, da si sta podala nižjo ponudbo tudi dva slovenska podetnika!

x Laški deželni uradniki se vedejo nasproti Slovincem skrajno netaktno. Vidimo jih na raznih protestnih shodih v prvih vrstah, in celo javno nastopajo na volilnih shodih, kjer govorijo žaljivo proti Slovincem. Nekdaj je bilo kaj takega nemogoče; danes pa je navezan dr. Pajer celo na pomoč zadnjega laškega pisca!

Premovanje konj je bilo dne 21. t. m. v Gradiški. Premio in medaljo sta dobila gg. I. Batistič in I. Lasič iz Verboje. Ta dva sta edina konjereja v gorških okolici. Zleteti bi bilo, da bi se tudi pri nas konjereja bili razvijali; kakor je videti, je možno doseči lep uspeh.

x Gorški Lahi pobirajo podjise za protest proti slov. učiteljsku v Gorici. Prvi so podpisali laški trgovci, ki so v zadnjem času sploh povod v prvih vrstah, kadar gre za kako akcijo proti Slovincem. Opozorjamo na to pomembno naše slov. občinstvo, da se bo vedelo ravšati ob nakupovanju.

x V novo slov. šolo v Korminu je vpisanih 38 dečkov in 28 deklic, torej skupno 66. Iz teh števk je razvidno, kako potrebna je bila ustanovitve te šole v Korminu. Prihodnje leto se otvori drugi razred.

x Bralno društvo na Gradišču nad Prvadišo priredi 26. t. m. plesno zabavo, na kateri bo svirala prvaška godba.

Razne vesti.

Brat in dve sestrji obsojeni na smrt. Pred porotnim sodiščem v Ogrskem Hradišču so stali te dni, obtoženi radi roparskega umora, 27-letni zidar Čap in njegovi dve sestrji, 24-letna dekla Marija in 34-letna duinarica Ana. Ti trije so meseca januarja t. l. umorili krčmarja Pukrila z namenom, da ga oropajo. Po dvodnevnih razpravi so bili vsi trije obsojeni na smrt na vešilih, z dodatkom, da se ima najprej obesiti brata, potem sestro Marijo in na zadnje Ana.

Dobro kupčijo je hotel napraviti neki podjetnik z ženami bivšega sultana Abdul Hamida. Večina sultanovih žen je bila namreč poslana v svoj domači kraj. Vse te bivše žene je zbral neki podjeten človek, da bi dajal z njimi po raznih mestih predstave. Vmes je pa posegla turška oblast, ki je na meji ustavila in zaprla celo „gledališče“, dokler se končno ne odloči, če smejo bivše sultanice nastopati kot igralk.

Samostanske knjižnice v Avstriji. Veliko zanimanje za stare rukopise, ki se kaže sedaj v vseh kulturnih državah, dovelo je do tega, da se se začeli v Avstriji posebno zanimati za samostanske knjižnice. Ugotovljeno je, da imajo samostanske knjižnice vrlo znamenite reči. Izlasti so samostani od leta 1848 naprej zelo pomnožili svoje knjižnice. V samostanskih bibliotekah se nahaja 2 1/2 mil. tiskanih knjig, 25.000 inkunablov in 25.000 znamenitih rukopisov.

Hrvatska in Slavonija sta imeli koncem leta 1900 — 2.416.304 prebivalcev. Glasom najnovejših statističnih podatkov sta pa imeli koncem l. 1908 2.855.949 prebivalcev. Glavno mesto Zagreb je imelo l. 1900—61.002 preb., leta 1908 pa 76.892 prebivalcev. Sledeča mesta so imela koncem 1908 in sicer: Senj 3525 prebivalcev, Bakar 1745, Karlovac 15.860, Petrinja 5404, Sisek 7644, Varaždin 13.513, Križevci 4738, Brod 9023, Požega 5994, Osijek 27.670, Karlovec (sremski) 5978, Mitrovica 12.836, Petrovaradin 4430, Zemun 16.747, prebivalcev. V vseh hrvatskih mestih je bilo koncem leta 1908 skupno 226.059 prebivalcev.

Petorčki. V Newyorku v Severni Ameriki je 35 letna žena Tomaža Renwicka povila petorčke. Štirje so prišli živi, a eden mrtev na svet. A tudi živi so živeli samo samo deset do petnajst minut.

95 odstotkov analfabetov v Italiji. Glasom najnovejših statističnih podatkov je v sicilijanski občini Melicucca 95 odstotkov analfabetov. Obvezni šolski pouk je uveden v Italiji leta 1878. V Melicucci ni bilo celih 30 let niti ene šole, a ni je ni danes. Od 2846

tamošnjih prebivalcev (po popisu od 1. julija t. l.) znalo jih je čitati in pisati 143, a ti največim delom niso domači sinovi, nego doseljeni posetniki, uradniki, karabinjerji itd. Slični žalostni odnosi v pogledu analfabetizma vladajo v sicilijanski osrednji pokrajini Caltanissetti in obeh sardinjskih pokrajinah Cagliari in Sassari, kjer znaša povprek število analfabetov 70 odstotkov. In ob takih žalostnih prosvetnih odnosih v lastni domovini zbirajo Italijani in davajo velike svote denarja za pošiljanje slovenskih in hrvatskih otrok po naših krajih!

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrska kriza.

DUNAJ 25. Dr. Wokerle, ki je vrispel sem sinoci, je imel danes dolgo konferenco z ministrstvom a latere grofom Zichy-jem. Ob 10. uri je bil Wokerle v posebni avdijenci pri cesarju. Ministerski predsednik je predložil cesarju utmerno demisijsko vlogo kabineta. Pismono prošnjo predloži pred 28. t. m. Po avdijenci se je dr. Wokerle podal v ministersko za tnanje stvari, kjer je konfiriral z grofom Aehrenthalom. Ob 1. uri je cesar vprejel v avdijenci ministra a latere grofa Aladarja Zichy, ki je cesarju povodom odstopa vlade predložil običajna odlikovanja.

BUDIMPEŠTA 25. Cesar je vprejel ostavko pravosodnega ministra dr. Gülltherja, ki je imenovan predsednikom kraljevske kurije. Pravosodno ministerstvo bo začasno vodil dr. Wokerle.

NESTLÉ-jeva
Prisnana redilno sredstvo **moke za otroke**
za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.
Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in blivanje, črevesni katar. Knjižica: Otroška hranitev zastoji pri NESTLÉ
Dunaj I. Biberstrasse 11.

Poslano*) Izjava.

Jaz podpisani oblašujem, da sem obdelal po krivem g. Radosava Srebotajaka, trgovca v Lokvi, da je dajal vojakom manj kave, nego jo zaračunal, in izjavljam, da je na obložitve popolnoma neresnična, ker je g. Radosav Srebotnjak posloval kot pošten trgovec tudi z vojski.

V Lokvi, dne 25. sept. 1909.

Ivan Lindtner,

poslovedja Konsumnega društva v Lokvi.

Dr. Mat. Pretner,

Petar Mandič,

priča.

priča.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon veka.

Mali oglasi

Odda se v najem soba meblirana z eno ali dvema posteljama. — Naslov Salita Greta št. 8, II. nadst. 1699

Pošten deček se takoj sprejme kot vajenec v steklaro Gerhardt & Mesnaritsch, Trst, ulica SS. Martiri. 1701

Lepa meblirana soba se takoj odda v bližini Acquedotto. Kje? pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1698

Gospodična jako izobražena vešča slovenske, nemške, nekaj italijanske, želi nastopiti službo blagajničarke v večji trgovini v Trstu. Ponudbe pod „ZVONČEK“, Gorica I., poste restante. 1691

Lepa meblirana soba odda se dvema gospodoma. Kje? pove Ins. odd. Edinosti. 1696

Nova slovenska brivnica ulica Sette Fontane 13 se priporoča slavemu občinstvu za mnogobrojen obisk. Antos Novak. Svoji k svojim! 1697

Kobal Anton TRST ulica Giuliani št. 25 Trgovina jestvin. — Sveže blago — Cene zmerne. 1693

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slav. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Proda se velik krasno igrarjoo malo rabljen gramofon z znamko Angel zraven 30 igrarjoo komadov vse za polovično ceno. — Več pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1697

Novak Anton odprl je novo slovensko brivnico in se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen obisk. Ulica Sette Fontane št. 13. Slovenci in Slovani! zanimajte se za vašo podjeto. 1385

Slovenci in Slovani! Naznanjam vam, da sem odprl novo slovensko brivnico v ulici Bosco št. 1, vogal Barriera in se toplo priporočam slavemu občinstvu za mnogobrojen obisk. Jamčim za čisto in dobro postrežbo. Svoji k svojim! Udani Miroslav Kovačič, brivec. 1657

Iščem pol-delavca za trgovino ali izučenega trgovskega pomočnika. Kje? pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1655

Krojača sprejme takoj Anton Žigon v Volčjem gradu pri Komnu. 1646

Prodajo se sodi veliki in mali, novi in stari — Campo Marzio št. 14, sodar. 1647

Esposito & Bassa nasledniki Jakoba Klemens — TRST, ulica San Antonio I. Trgovina manufaktur, blaga in malih predmetov, ter sukna za ženske obleke

Odpri se je v ulici Vinc. Bellini 13 (zraven novega sv. Antona) : zaloga manuf. blaga : DE ANGELI & REBER (PREJ AGENTI PRI TVRDKI SERAFINI)

Preskrbljena je z bogato izbero perila, pletenin, blaga za ženske obleke, čipk, raznih potrebščin, kakor tudi drobnih predmetov po jako zmernih cenah. Postrežba točna.

Prodaj zemljišče pri električni železnici v zgornjem Rojanu, 400 sežnjov, za 900 forintov. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1635

Josip Stofa mizaraki mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizaraka dela.

Sodi mali in veliki se prodajo v ulici della Valle 1. 1523

Restavracija in kavarna Starec na Prosoku se odda v najem. (1678)

Deček 14 let star že malo izurjen v trgovini išče službo v Trstu pri kakem trgovcu. Naslov pove Edinost. 1682

Odda se lepo malo skladišče v novi hiši. Sv. Mar. M. zgornji št. 456, pri bolnišnici. 1683

Kdor potrebuje belega vipavkega vina naj se obrne na Antona Kette na Opčinah. 1684

Iščem za takojšnji nastop 2 učenca za manufakturno trgovino. Predstaviti se ima pri M. Aite, ulica Nuova 36. 1688

Zgubil se je črn pes. Najditelj naj ga pripelje v ulico San Michele št. 20, kjer dobi tudi nagrado. 1679

Veliki obrtnijski zavod

**Cosovel
Giovanni**

TRST

ulica Chiozza št. 32
Telefon 1990

Izvršuje vsakovrstna dela v železu in kovini po cenah, da se ni bati konkurence.

PLES

se vrši 3. oktobra ob obletnici otvoritve gostilne

Gosp. Konsum. Društva

— V LOKVI. —

V slučaju slabega vremena se prenese na prihodnjo nedeljo t. j. 10. oktobra. K obilni vdeležbi vabi Načelstvo.

Cement - Portland „SALONA“

Družbe „SPALATO“

Anonimno deln. društvo cementa Portland SALONA.

Letni proizvod: 10.000 važon.

IZKLJUČNI ZASTOPNIK

Leopold Feiner, Trst

:: Pisarna :: Zaloga Cementa
ul. Carradori 16 Riya Grumula 2
Telefon 605. Telefon 23-30

Nova urarna : Rajmund Bizjak

prej delavec pri tvrdki G. Pagnacco, Barriera 11

Campo S. Giacomo št. 4

nasproti urodu v cerkev, blizu „Društvene krčme“.

Velika izbira moških in ženskih žepnih ur

srebrnih, kovinastih itd., kakor tudi verižic in priveskov po zmernih cenah.

~~~~~ Budilke po kron 2-60. ~~~~~

Posebnost: Kronometrične in stenske ure.

— Poprave se izvršujejo točno, natančno in po zmernih cenah. —

JADRANSKA BANKA v TRSTU

Filijalka v Opatiji

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

Filijalka v Opatiji

KUPUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d. i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE
PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGA
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

ESKOMPT MENIC IN INKASO. BORZNA NAROČILA

SAFE — DEPOSITS

PROMESE K VSEM ŽREBANJEM.

ZAVAROVANJE SREČK.

MENJALNICA.

VLOGE NA KNJIŽICE.

TEKOCI IN ZIRO RACUN

VLOZENI DENAR OBREŠTUJE SE

OD DNE VLOGE DO DNE VZDIGA.

STAVBNI KREDITI — KREDITI PROTI

DOKUMENTOM VKRANJA.

Uradne ure: 9.—12., 2.30—5.30. — Brzjavi: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 1793

Odrpelo se je
novo veliko skladišče

POHIŠTVA

in tapetarij

Paolo Gastwirth

v ulici Stadion št. 6, Tel. 22-85

z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in mo-

derne risbe ter popolnih opravil za stanovanja. —

Zadnje novosti te stroke.

Zamore si vsako ogledati, ne da je primoran kupiti.

Velika zaloga koles

RUDOLF RÖTL

TRST, ul. Acquedotto 21. Telefon 1238.

Zaloga koles:
Peugeot, Waf-
fenrad, Stan-
dard od 150
kron naprej.
Pnevmatiki in
potrebščine.

Mehanična delavnica. Hitra postrežba. Cene
zmerne.

V dobro znani pekarni

Ulica Solitario št. 25.

(vogal trga mestne bolnišnice)

dobi se večkrat na dan vsake vrste svežega kruha,

raznih vsakovrstnih sladčic in bogato zalogo

likerjev.

Dostavlja se kruh tudi na dom.

Za obilno obisk se priporoča udani

August Purkert

Odlikov. tovarna glasovirjev

E. WARBINEK

Trst - Piazza Carlo Goldoni 12

(vogal Corso—Via Nuova)

Specijaliteta pianinov — glasovirjev

svetovnih tvrdk STEINWEY in JONS

v New-Yorku, SCHWEIGHOFER itd.

Elek. pianini, orkestr., harmoniji

Izposoja. — Menjuje. — Daja na obroke.

Popravlja. — Akordira po zmernih cenah.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne

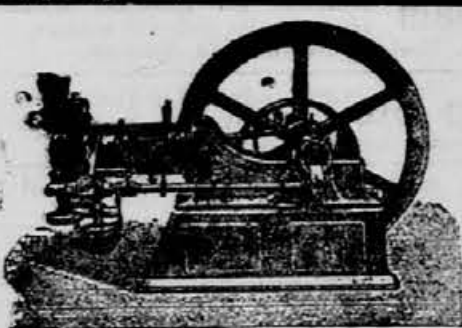
bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu v ulici San Nicolò št. 9

(nad Jadransko banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol popol.

Ingen. Bednarz Ferruccio

TRST

Zehnični zavod - Ulica San Lazzaro št. 16

Motori na plin, benzin, nafto in petrolin.

Centralni toplovedi.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia šte. 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

VENC

od porcelana in biserov vezanih z me-
deno žico, od umetnih cvetic s tra-
kovi in napisi.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike
Najnižje konkurenčne cene.

Gattolini & Conti

TRST, ulica Nuova 45 I. nad.

Trgov. in obrt. komisije v kupoprodaji zemljišč, ne-
premičnin, gostilen, pivovarnic, vinotokov, žganjaren
in vsake male obrtnije, kakor tudi najemodaj

javnih lokalov, dvorcev, stanovanj,

skladišč in hlevov.

Zastopstvo tu- in inozemskih tvrdk.

IVAN KRŽE

Trst - Piazza S. Giovanni št. 1

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin

od lesa in pletenin, škafov, brent,

čebrov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit in vsa-

vrstnih košev, jerbavov in metel ter mnogo drugih v

to stroko spadajo- svojo trgo-

vih predmetov. — Priporoča vino s ku-

hinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, zemlje

emala, kositerja ali črnca, nadalje pasamanterje,

kletke itd. — Za gostilničarje pipe, kroglice, zemljeno

in stekleno posodo za vino.

Giuseppe Jesch - Trst

ulica Massimo d'Azeglio 3, Telef. 15-96

TOVARNA APARATOV ZA ACETIL PLIN

Napeljava plina, vode in acetilenskega

plina. Prodaja vseh potrebščin za plin

in vodo ter beložarno luč.

Zastopnik podjetja za napeljavo plina in

vodovodov Karl Franke na Dunaju.

Zaloga ovsu in klaje

Prodaja tudi koruzno parje za posteljo

M. ud. ZERQUENIK

ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coroneo).

Vsled nakupa

o priliki neke konkurzne licitacije

prodajo se vsled pomanjkanja prostora

rjuhe brez ševa

155 cm široke, 230 cm dolge iz trpežne tkanine naj-

boljše kva- po K 2-35 komad po poštnem

litete. : : povzetju.

Vrhu tega posteljna pokrivala iz najfinejše tkan-

nine z gubicami všita, vseh velikosti in jato trpežna.

Popolna garnitura ostoječa iz 2 blazin in

6 podglavnikov Kron 14.30.

EMANUEL ROTHOLZ

Dunaj VII, Neustiftgasse šte. 77

Dopisovanje v vseh jezikih.

Naročiti je najkasneje do prihodnje srede.

DANIELE PILLIN

TRST - ulica Acquedotto 94

TELEFON 241

Velika zaloga gašenega in

živega apna.

Tovarna cementnih plošč in

zaloga oglja za peči.

FILIP IVANISEVIČ

zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišju

v ulici Valdirive št. 17 (Telefon 1406)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje

priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All'Adria

ulica Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“, ulica

Endešče št. 8. v katerih toči svoja vina I. vrste.

Edina od o. kr. nameštništva avtoriza-

vana obrt za pokončavanje podgan, miši

liho, kriv in vseh mrčesov, atenie

in vseh drugih živali

CARLO JENULL

Delavnica in zaloga TRST, ulica Tesa

šte. 30 pritišče.

VELIKA ZALOGA

apnenega karbida

sodčki od 100 kg kron 26; 50 kg kron

27; zrnati kron 29 za 100 kg,

to teže, embalaža zastoj.

PAOLO PATRIZI, TRST

ulica San Lazzaro šte. 9

Bogomil Pino

bivši urar v Sežani

ima svojo

novo prodajnico : ur

v TRSTU

ul. Vinc. Bellini 13

nasproti cerkve svet.

Antona uroga

Vsakovrstne verižice

po pravih tov. cenah

ŠIRITE „EDINOST“

Spedijska in

komisijonalna družba

BALKAN

v Trstu, Riva Grumula 14.

Telef. 21-60. Brzjavi: Balkansped.

Žiro-račun pri Jadranski banki

v Trstu.

Sprejema v svoja dobro urejena skladišča vsakovrstno blago in
daje na isto prednime pod najpovoljnejšimi pogoji, daja carinska
posejila in locarinja blago, preskrbuje prodajo blaga ter posreduje
kupevanje in prodajo vsakovrstnega blaga po nalogu in na račun

svojih odjemalcev najkulantneje. Preskrbuje vsakovrstne pošiljave
na vse kraje hitro in točno.

Obavlja vse reklamacije in daje vsakovrstna strokovna pojasnila
in navedila takej in brezplačno.